

gemeente
Barneveld

Nr. 1058984

Collegevoorstel

Onderwerp:

voorstel betreffende aanbieden Voortgangsrapportage Regio FoodValley

Gevraagde beslissing:

Ctrl-klik hier voor een toelichting voor het invullen van het voorstel

1. Met bijgaande memo de voortgangsrapportage ter kennis brengen van de gemeenteraad door plaatsing in Rubriek B

Raad

☒ Ter kennisname naar de raad

Nummer beleidsproduct:

☐ Op overzicht Bestaand beleid (website)

Datum 12 oktober 2017

Steller: J.J.M. Berkvens

Afd: BD-EZ

Aantal bijlagen 2

Afd.hoofd:

Portefeuillehouder

Openbaarheid

Besluit (voorblad) openbaar: ☒ Ja ☐ Nee, zie beslispunt :

Groentje openbaar: ☒ Ja ☐ Nee, zie beslispunt :

Bijlagen openbaar: ☒ Ja ☐ Nee, vermelden op bijlage

	Akkoord	Bespreken	Aantekeningen
Secretaris			
Burgemeester			
Wethouder A. de Kruijf			
Wethouder P.J.T. van Daalen			
Wethouder G.J. van den Hengel			
Wethouder D. J. Dorrestijn-Taal			

Beslissing burgemeester en wethouders :

24 OKT. 2017

Nummer op besluitenlijst:

43/02.

Gripman

edwies

3

GrD
Raad

1. Inleiding

Conform de afspraken die zijn gemaakt over de communicatie tussen de Regio FoodValley en de gemeenteraden, heeft de regio een Voortgangsrapportage opgesteld. Deze is bij brief van 2 oktober 2017 aangeboden aan de colleges met de bedoeling deze voor te leggen aan de gemeenteraad.

De rapportage is uitvoerig en brengt ook activiteiten in beeld, waarvoor het regiobestuur niet rechtstreeks opdrachtgever of uitvoerder is, maar die wel bijdragen aan het behalen van de strategische doelen.

gemeente
Barneveld

Memo

Datum:
5 oktober 2017

Onderwerp: Voortgangsrapportage Triple Helix en Regio FoodValley

Ter attentie van: de leden van de gemeenteraad

Afzender: burgemeester en wethouders

Beste raadsleden,

In overeenstemming met de gemaakte afspraken heeft de Regio FoodValley een rapportage opgesteld over de voortgang van de ontwikkelingen in de regio en de stand van zaken met betrekking tot de Triple Helix Strategische Agenda en het regionale Uitvoeringsprogramma.

Wij hebben met instemming kennis genomen van de rapportage. Zij getuigt van een sterke dynamiek in de regio. Er gebeurt heel veel. Niet alles vindt plaats onder regie van het Triple Helix overleg of onder verantwoordelijkheid van het regiobestuur. En dat hoeft ook niet. Het is belangrijk om te zien hoe acties en programma's vanuit verschillende geledingen bijdragen aan het versterken van het economisch klimaat in de regio en het bereiken van de gestelde strategische doelen.

Het regiobestuur ziet het als haar taak om de ambitie te blijven uitdragen en de samenhang en samenwerking tussen de activiteiten en actoren te vergroten.

Wij bieden u de bijgaande rapportage voor kennisgeving aan.

Aan de colleges van B&W van
de regiogemeenten Regio FoodValley

uw kenmerk:	uw brief van:	ons kenmerk: 17/abz/171002	behandeld door: A. Droog	doorkiesnummer: 0318 680 065	e-mailadres: arjen.droog@regiofoodvalley.nl
onderwerp: Aanbieding voortgangsrapportage RFV			bijl.: -1-	datum: 2 oktober 2017	

Geachte heer, mevrouw,

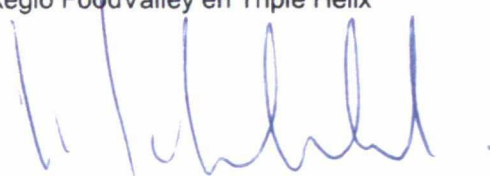
Bij deze brief vindt u de voortgangsrapportage van Regio FoodValley over het afgelopen jaar. U ziet: er gebeurt heel erg veel in de regio. En hoewel het een zeer uitgebreide rapportage is geworden, is het niet mogelijk helemaal volledig te zijn. Er gebeurt nog veel meer onder de vlag van Regio FoodValley, maar de belangrijkste activiteiten en resultaten staan er wel in.

De triple helix in de regio heeft een gezamenlijke strategische agenda met een looptijd tot 2019. Momenteel vindt er ook een analyse plaats van de huidige projecten. We willen weten of die in voldoende samenhang en met voldoende slagkracht leiden tot de ambities die we gezamenlijk hebben met deze mooie regio. Het resultaat van deze analyse kan zijn dat we zullen besluiten sommige projecten af te ronden, of onze inspanningen op andere terreinen te intensiveren. Zodra deze analyse is uitgevoerd, zal het regiobestuur u daar vanzelfsprekend van op de hoogte brengen.

Voor nu wens ik u veel leesplezier met deze rapportage over het afgelopen jaar. En ik wil graag namens het regiobestuur en de triple helix mijn dank uitspreken richting al die mensen, bedrijven, kennisinstellingen, overheden en andere betrokkenen, die het afgelopen jaar vol ambitie hun schouders hebben gezet onder de economische ontwikkeling van Regio FoodValley.

Met vriendelijke groet,
namens bestuur Regio FoodValley en Triple Helix

René Verhulst
voorzitter

A handwritten signature in blue ink, consisting of a series of loops and curves, representing the name René Verhulst.

Triple Helix & Regio FoodValley

Voortgangsrapportage

2016 - 2017

Introductie

Regio FoodValley omvat niet alleen de samenwerking tussen acht gemeenten, maar ook de samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid in dat gebied. Al deze partijen hebben zich verbonden aan de ambitie van de regio om in 2025 de internationale topregio te zijn op het gebied van agrifood. Daarbij past het volgende toekomstbeeld.

De FoodValley regio in 2025

- De FoodValley regio is voor de hele wereld het voorbeeld van innovatie in de landbouw en voedingsindustrie.
- Naast Wageningen UR zijn meerdere opleidingen in het gebied gevestigd die zich richten op (agri)food in brede zin.
- Het onderwijs en onderzoek in de gehele kolom is van goede kwaliteit en sluit aan op de behoeften van ondernemers en kennisinstellingen in de regio.
- Grote industrieën hebben inmiddels hun laboratoria/R&D departementen in de FoodValley regio.
- Er zijn veel mensen in het gebied komen wonen. Zij zijn aangetrokken door de veelheid aan voorzieningen in combinatie met het landelijk wonen. “De voordeur in de stad en de achterdeur op het platteland”, het ideaal van velen, is in de FoodValley regio gerealiseerd.
- Het midden- en kleinbedrijf floreert. Voor een deel in samenwerking met de grotere bedrijven en de kennisinstellingen. En voor een deel onafhankelijk.
- Het platteland is het levende laboratorium van de FoodValley regio. Het is een proeftuin voor innovaties die oplossingen geven voor wereldwijde (voedsel)vraagstukken. Niet alleen wordt hier in verschillende stijlen de meest innovatieve landbouw bedreven, de regio is ook een incubator voor startende bedrijven. Er zijn veel biobased initiatieven.
- De fysieke en digitale verbindingen in de gehele regio zijn uitstekend en er hebben zich veel logistieke bedrijven in de FoodValley regio gevestigd.
- Alle gemeenten van de regio profiteren van de bedrijvigheid.
- Het World Food Center trekt veel bezoekers aan.
- Door buitenlandse kenniswerkers en studenten wordt de regio steeds internationaler.
- Nieuwe ondernemers ervaren het ondernemersklimaat als een warm bad.
- Ondernemers, onderwijs, onderzoek en overheid - de partners in de regio - werken goed samen.
- De Triple Helix partners zijn goed vertegenwoordigd in Den Haag en Brussel en zij profileren daar eensgezind de regio.

Bron: Strategische Agenda 2015 - 2019

Om dat te bereiken worden onder de vlag van Regio FoodValley vele tientallen projecten uitgevoerd. Deze voortgangsrapportage geeft gedetailleerd weer wat er in 2016 - 2017 allemaal is gebeurd.

Dit rapport bestaat uit drie delen:

1. Resultaat van de samenwerkende kennisinstellingen, ondernemers en overheden (de Triple Helix)
2. Resultaat van de acht samenwerkende gemeenten (de gemeenschappelijke regeling of GR), die ook de overheidskolom in de triple helix vormen.
3. Overige ontwikkelingen rond Regio FoodValley.

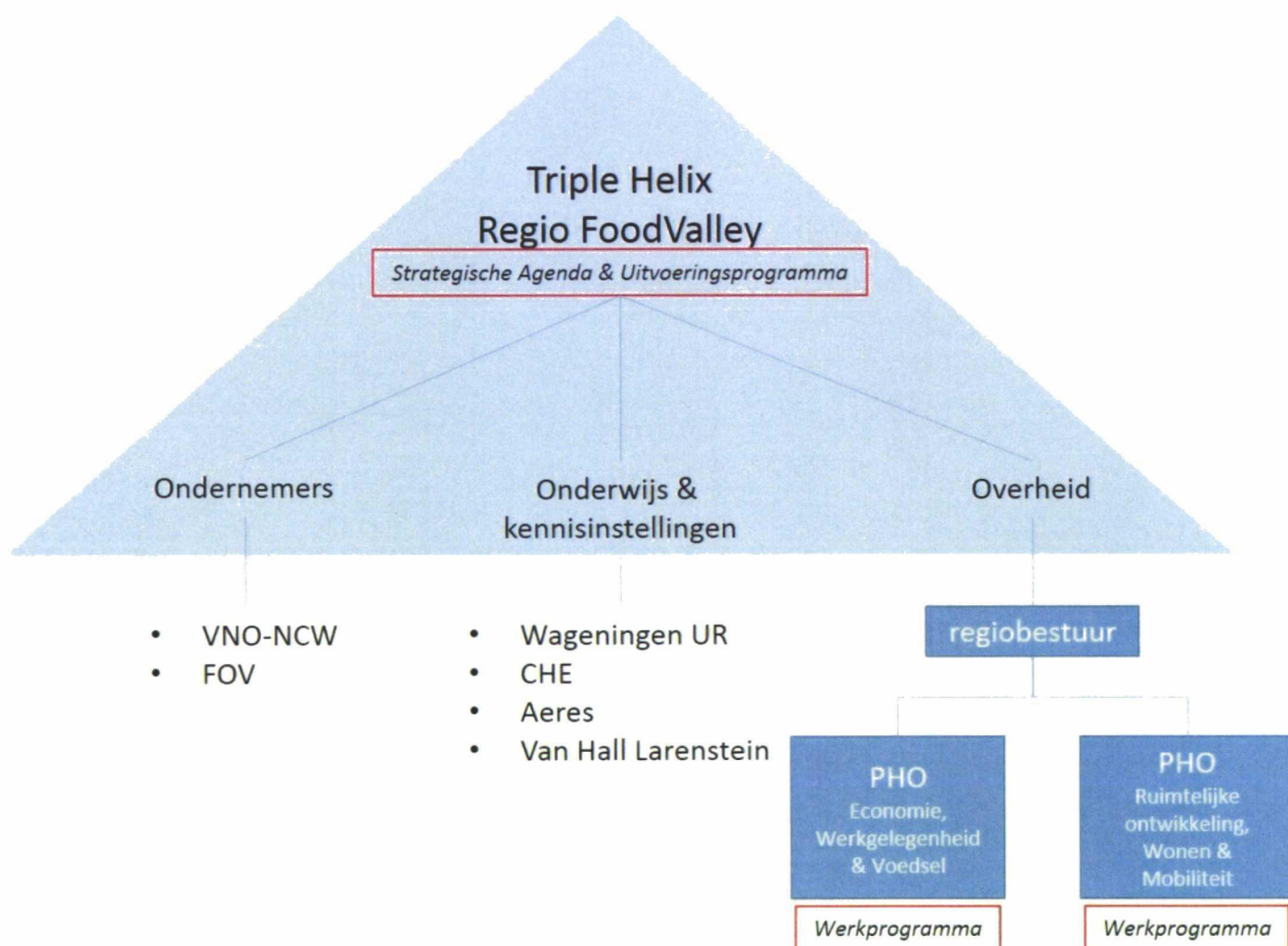
Afbakening

De belangrijkste activiteiten en resultaten zijn in deze voortgangsrapportage opgenomen. Deze rapportage is uitgebreid, maar verre van *completeet*. Want het is onmogelijk alle activiteiten en resultaten volledig weer te geven. Daarom zijn er ook jaarlijks meerdere informatiebijeenkomsten. En daarom laten de afzonderlijke projecten ook geregeld rechtstreeks van zich horen.

Deze rapportage bevat geen antwoord op de vraag of de projecten voldoende bijdragen aan de doelstellingen die de triple helix heeft gesteld. Dat verschijnt binnenkort. In een nadere analyse en een advies. Het bijbehorende onderzoek loopt nog. Het resultaat zal aan de triple helix en alle partners worden voorgelegd.

Hoe werkt Regio FoodValley?

Niet voor iedereen is helemaal helder wat Regio FoodValley precies is. Daarom volgt hier een korte toelichting op de werkwijze van Regio FoodValley.

In de afbeelding ziet u drie rood omrande programma's. Daarover gaat deze voortgangsrapportage. Alle programma's omvatten projecten die de ambities moeten realiseren die ondernemers, onderwijs en kennisinstellingen en overheid samen formuleerden.

Inhoud

Introductie	3
Samenwerking tussen kennisinstellingen, ondernemers en overheden	10
Opgave 1: Verbeteren van de kennisinteractie	10
TechniekPact Regio FoodValley 2016-2020	10
Experttafels	12
Arbeidsmarktprojecten	12
Opgave 2: Uitbouwen van de <i>global pipelines</i>	13
Smart Specialisation Platform on Agri Food	13
Strategisch partnership met regio Central Denmark/ Aarhus	13
Vergroten zichtbaarheid, versterken internationale netwerk	13
Opgave 3: Vergroten van de innovatiekracht	15
Kenniscirculatie en innovatie in de FoodValley regio	15
Faciliteiten voor werklocaties voor incubators en startups	16
Verkenning circulair ondernemen	16
Opgave 4: Branding en marketing	18
Opgave 5: Versterken van de fysieke en sociaal duurzame leefomgeving	20
KennisAs Ede-Wageningen	20
World Food Center	20
Poultry Expertise Centre	21
Food Production Cluster FoodValley	22
ICT Campus FoodValley	22
Railterminal	23
De acht samenwerkende gemeenten	24
1. Stimuleren van de regionale economie	24
Visievorming werklocaties	24
Verkenning regionaal aanbesteden en launching customer	25
Verbetering regiowebsite	25
Economische Visie(s) Havens Nijkerk en Wageningen	25
Kansenverkenning zakelijk toerisme in de regio	25
Uitvoeringsplan Voedselvisie	25
Railterminal Barneveld	25
2. Organiseren van de arbeidsmarkt en het stimuleren van werkgelegenheid	26

Doorontwikkeling Werkgeversservicepunt (WSP)	26
Realisatie banenafspraken	26
Herijking regionaal arbeidsmarktoverleg/ regionale arbeidsmarktagenda	26
Versterken regionale kennisstructuur Leren en Werken	26
Statushouders en werk	26
Organisatie eerste Bigday FoodValley regio	26
3. Stimuleren van duurzaamheid, met als speerpunt agrifood	27
Governance Voedselvisie in grote lijnen	27
Stand van zaken implementatie governance	28
4. Stimuleren van de energietransitie	29
Energetisch renoveren	29
Regionale energievisie	29
5. Regie voeren op regionale ruimtelijke ontwikkeling	30
De Menukaart	30
Vrijkomende agrarische bebouwing	30
Versterken van natuur en landschap	31
FoodValley als recreatief aantrekkelijke regio	31
Uitrol breedband	32
Opstellen cultuurhistorische waardenkaart	32
Inzetten op een hogere normering in het Deltaprogramma	32
Duurzaam en vitaal platteland	32
Vernieuwing van de landbouw	33
Omgevingswet	34
Luchtkwaliteit	34
6. Verbeteren van de (boven)regionale mobiliteit en bereikbaarheid	35
7. Regie voeren op het creëren van een aantrekkelijke woningmarkt	36
Statushouders voortgezet	36
Monitoring regionale woningmarkt	36
Acquisitie	36
Kwaliteit van het Wonen	37
Online forum: www.regiofoodvalley.nl/woonforum	37
Oplevering monitor Wonen en zorg	37
Overige ontwikkelingen rond Regio FoodValley	38
Doorontwikkeling van de regio: samenwerken met Food Valley NL	38

Samenwerking met andere regio's	38
Economic Board Utrecht	38
Economic Board Arnhem-Nijmegen	39
AgriFood Capital	39
Greenport Venlo	39
Regio FoodValley volgens anderen	39
VNG: De Staat van de Gemeenten 2017	40
Waar staat de raad?	40
Succesvolle samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs	40
Bestuurlijke en personele ontwikkelingen	41

Samenwerking tussen kennisinstellingen, ondernemers en overheden

De triple helixsamenwerking in Regio FoodValley heeft geleid tot een Strategische Agenda 2015 - 2019 met vijf opgaven en een bijbehorend uitvoeringsprogramma met inmiddels 27 projecten. Hier volgt de voortgang aan de hand van de vijf opgaven uit de Strategische Agenda.

Opgave 1: Verbeteren van de kennisinteractie

De projecten in deze opgave hebben tot doel de kennisuitwisseling te verbeteren tussen bedrijfsleven en onderwijs- en onderzoeksinstellingen. In diverse projecten werken partners uit de triple helix daaraan. Hier volgen de meest relevante ontwikkelingen.

TechniekPact Regio FoodValley 2016-2020

Partijen in de regio hebben eind 2014 het TechniekPact Regio FoodValley opgesteld. Dat deden zij op initiatief van het Platform Onderwijs Arbeidsmarkt (POA) Valleiregio en de Wageningen UR met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en onderwijsinstellingen.

Dit actieplan schetst de aanpak van de drie O's (overheden, ondernemers, onderwijs/onderzoek) om het tekort aan technische geschoold personeel te voorkomen en jongeren te enthousiasmeren voor een technische (vervolg)opleiding. Het actieplan sluit aan bij de drie hoofdlijnen uit het nationale Techniekpact:

1. kiezen voor techniek
2. leren in techniek en
3. werken in techniek.

Zowel bewezen succesvolle als nieuwe initiatieven vinden hierin hun plaats en dit maakt het TechniekPact FoodValley tot een dynamisch groeidocument.

Het TechniekPact Regio FoodValley focust op drie initiatieven:

1. Wetenschapsknooppunt Wageningen en Bètasteunpunt (toekenning 21 april 2017)
2. Knooppunt Techniek (toekenning 13 december 2016)
3. TechnoDiscovery (toekenning 13 december 2016)

De stand van zaken per 31 augustus 2017 is als volgt.

Deelproject Wetenschapsknooppunt Wageningen en FoodValley Netwerk VO-HO

Wetenschapsknooppunt Wageningen - Wetenschapper in de klas: In het voorjaar 2017 is er ingezet op het programma Wetenschapper in de klas. Vanuit de Wageningen Research zijn onderzoekers, assistenten in opleiding (AIO's) en PhD-kandidaten gezocht en voorbereid op het geven van les in het basisonderwijs.

Het wetenschapsknooppunt werkt samen met de Christelijke Hogeschool Ede die een pabo in huis heeft. Hierdoor is de (didactische) aansluiting geborgd. Het wetenschapsknooppunt geeft vorm aan de pijler 'kiezen voor Techniek' en probeert op jonge leeftijd kennis en interesse voor technologisch onderzoek te stimuleren. In 2017-2018 gaan de getrainde wetenschappers daadwerkelijk de klassen in.

Food Valley Netwerk voortgezet onderwijs hoger onderwijs - Hannover Messe Challenge: Op 24 april jl. reisden elf scholieren vanuit de regio FoodValley naar de Hannover Messe, de grootste technologiebeurs van Europa. Onderweg gaven studenten van Wageningen UR opleiding Agrotechnologie hen inzicht in de ontwikkelingen in de agri-technologische sector. Ter plekke werkten de scholieren in groepen aan opdrachten rondom innovatie. De scholieren maakten een vlog over de meest aansprekende innovatie die zij vonden en lichtten het hoe en waarom ervan toe.

Het bezoek aan de Hannover-Messe is de eerste activiteit binnen het Techniek Pact waarin Wageningen UR zich richt op 'kiezen voor techniek'. Naast activiteiten voor leerlingen staan in 2017-2018 bedrijfsbezoeken voor docenten op de agenda. En ook: samen ontwikkelen van actueel, innovatief lesmateriaal door docenten met bedrijven uit de regio.

Deelproject Knooppunt Techniek

Technetkringen - Brancheclusters: Vertegenwoordigers van onderwijsinstellingen (vmbo, mbo en hbo) en bedrijfsleven in diverse branches (met name installatietechniek, motorvoertuigentechniek, food en infra/groen) stemmen vraag en aanbod op elkaar af. Zij informeren elkaar over voortgang en opbrengsten van projecten en nemen actief deel aan voorlichtende en instroom bevorderende activiteiten (open dagen).

Ontwikkeling regio specifieke opleidingen en opleidingsfaciliteiten: de OFV (Federatie van Ondernemerskringen Valleiregio) heeft de behoefte aan opleidingen in de maakindustrie en installatietechniek nog niet geïnventariseerd. Wel zijn er eerste stappen gezet in de ontwikkeling van een Associate Degree en een Bachelortraject in de ICT.

Bouw Inspiratie Dagen - Techniekdagen: op 19 mei maakten ongeveer 500 basisschoolleerlingen van groep 7 en 8 kennis met bouw en techniek. De afdelingen Veenendaal en Zuid-West Veluwe van Bouwend Nederland organiseerden dit samen met het Knooppunt Techniek.

Voor de leerlingen werd een parcours uitgezet op een terrein in Veenendaal. Daar maakten zij kennis met allerlei aspecten van ontwerpen en bouwen. Van 3D-printing tot asbestsanering, metselen en tuinaanleg. Na de officiële opening gingen ondernemers en vertegenwoordigers van het onderwijs en de overheid met elkaar in gesprek in het Cobouw Café. Het thema was Onderwijs en Arbeidsmarkt: Hoe krijgen we en behouden we jongeren in de (bouw)sector?

Regiofinale First Lego League: de voorbereidingen voor de regiofinale op 15 december zijn in volle gang. Ook de teams starten binnenkort met hun activiteiten. Het thema dit jaar is 'Hydro Dynamics'.

Build up Skills: in de komende periode begint de uitvoering.

VMBO Techniek Oriëntatie: van 6 tot en met 10 maart maakten ruim 700 vmbo-leerlingen uit de regio Arnhem en FoodValley kennis met de mogelijkheden van leren en werken in de techniek. Leerlingen gingen actief aan de slag met toepassingen in de techniek. Zoals vormgeven van metaal en productietechnieken in de metaal, het maken van elektrotechnische schakelingen, het maken van een meubelstuk, engineering en ICT. Er is een programma gemaakt voor basis/kaderleerlingen en voor GL/TL-leerlingen. Dat is een samenwerking van het regionale technisch bedrijfsleven, onderwijs, opleidingsbedrijven en brancheorganisaties.

Deelproject TechnoDiscovery

Het bestuur is compleet vernieuwd. Het bestaat nu uit vier vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, twee vertegenwoordigers van het onderwijs en een vertegenwoordiger van de overheden. In het curriculum van de pabo is voor derdejaars het ontwikkelen van de lesbrieven opgenomen. De komende periode krijgen de basisscholen bezoek in verband met acquisitie en worden de contacten met de bedrijven versterkt.

Experttafels

Er waren twee experttafels met de volgende thema's: 'Biobased verpakkingen in de agrifoodindustrie' en 'Voedselveiligheid en tracability'. Voor dat laatste onderwerp waren regionale mkb-ondernemers te gast op de campus van de Wageningen UR. Twee onderzoekers, Ine van der Fels en Ariette Matser, van Wageningen UR en het onderzoeksinstituut RIKILT, gaven een presentatie over voedselveiligheid en traceability.

Beide specialisten zijn dagelijks bezig met dit boeiende en complexe onderwerp. Naast zaken als risicomanagement in de keten en nieuwe houdbaarheidstechnieken, was ook de ontwikkeling rondom allergenen een belangrijk onderwerp.

De deelnemers kregen ook een rondleiding in het RIKILT laboratorium. RIKILT is een nationaal referentielaboratorium voor de controle van residuen en contaminanten in voedsel en diervoeders. Directeur Robert van Gorcom liet zien hoe in 'zijn' lab met een indrukwekkende hoeveelheid hightech apparatuur, dagelijks vele testen worden uitgevoerd.

De deelnemers van deze Experttafel waren vooral te spreken over het open karakter van de discussie en laagdrempelige beschikbaarheid van veel kennis rond dit thema.

Het idee achter de experttafels is dat iedere ondernemer een expert is op zijn eigen specifieke terrein. Door verschillende expertises uit de regio FoodValley bij elkaar te brengen rond een bepaald thema, ontstaat een tafel vol experts; een Experttafel! Het thema kan per keer wisselen.

De Experttafel is een initiatief van Triple Helix Regio FoodValley ondersteund door de provincie Gelderland. De organisatie is in handen van RCT Gelderland en in samenwerking met Wageningen UR. De experttafels worden van harte aanbevolen door VNO-NCW Midden en de FOV. Deelname is kosteloos voor mkb-ondernemers uit de FoodValley regio. In totaal zijn er ongeveer vijf Experttafels per jaar.

Arbeidsmarktprojecten

Er zijn diverse arbeidsmarkt gerelateerde projecten zoals de regionale arbeidsmarktagenda en de arbeidsmarktbehoefteramingen. De voortgang hiervan staat in de paragraaf *Organiseren van de arbeidsmarkt en stimuleren van de werkgelegenheid*.

Overkoepelend is de start van de Strategische Arbeidsmarkttafel (STAM). Daar werken de triple helix partners (onderwijs, overheid, ondernemers) samen aan het verkleinen van discrepanties op de arbeidsmarkt. In 2017 is gezamenlijk een eerste regionale arbeidsmarktagenda opgesteld.

Opgave 2: Uitbouwen van de *global pipelines*

De inzet in Brussel vindt plaats op basis van het werkplan 2016-2019 "Regio FoodValley in Brussel" dat het regiobestuur in 2016 vaststelde. De ambities uit de strategische agenda van de regio zijn leidend voor de activiteiten in het werkplan. De activiteiten richten zich met name op het vergroten van de bekendheid van de Regio FoodValley binnen Europa en benutten van kansen binnen het beleid van de EU. Diverse activiteiten zijn uitgevoerd op het gebied van internationalisering. Dit verliep via de vertegenwoordiging van Regio FoodValley in Brussel.

Hier volgt een toelichting op de belangrijkste activiteiten.

Smart Specialisation Platform on Agri Food

De Europese Commissie lanceerde halverwege 2016 het Smart Specialisation Platform on Agri Food. De bedoeling van dit platform is dat Europese regio's gezamenlijk specifieke thema's op het gebied van innovatie in de Agri Food sector gaan uitwerken. Met als doel het samen opzetten van Europese projecten. Regio FoodValley sloot zich samen met de provincie Gelderland (als management autoriteit voor Oost Nederland) aan bij dit platform.

De regio diende zelf - als lead partner - een thema in: 'Consumer Involvement in Agri Food Innovation'. De achterliggende gedachte is dat dit zou moeten leiden tot kansen voor participatie in Europese projecten (en dus het aantrekken van Europese fondsen) voor het World Food Center. Daarnaast is het ook een goed middel om de zichtbaarheid bij de Europese Commissie sterk te vergroten.

Regio Östergötland, waarmee de regio al een aantal jaar goede banden onderhoudt, heeft zich aangediend als co-lead. Daarnaast toonden nog een aantal Europese regio's interesse in dit thema. In overleg met de Europese Commissie krijgt dit de komende tijd verder vorm en inhoud.

De regio zocht ook aansluiting bij het thema High Tech Framing, geleid door de Italiaanse regio Toscane. Dat gebeurde in samenwerking met het Poultry Expertise Centre. De verwachting is dat dit initiatief ook zal leiden tot deelname aan Europese projecten.

Strategisch partnership met regio Central Denmark/ Aarhus

Uit de verkenning van Europese food-regio's kwam naar voren dat Central Denmark de beste partnerregio is voor Regio FoodValley. Daarop zijn de contacten met deze regio geïntensiveerd. De interesse in samenwerking is wederzijds gebleken en inmiddels wordt een werkbezoek van de Triple Helix Regio FoodValley aan Aarhus/ Central Denmark voorbereid. Daarbij is ook een aantal partners uit de triple helix, waaronder Wageningen UR, direct betrokken.

Tijdens het werkbezoek is het de bedoeling concrete kansen voor samenwerking te onderzoeken. Central Denmark is ook één van de regio's die betrokken is bij de uitwerking van het thema 'Consumer Involvement' op het Smart Specialisation Platform on Agrifood.

Vergroten zichtbaarheid, versterken internationale netwerk

Een belangrijk deel van de activiteiten van de regio in Brussel bestaat uit het deelnemen aan, of zelf organiseren van allerlei events met als doel de naamsbekendheid van FoodValley te vergroten en het netwerk te versterken. Zo kreeg Regio FoodValley, als één van slechts vier Europese regio's, de kans zichzelf te presenteren bij de lancering van de EU Food2030 Research & Innovation Agenda in Brussel. Daar is het World Food Center gepresenteerd aan Eurocommissaris Moedas.

Tijdens het Nederlands voorzitterschap van de EU nam Regio FoodValley samen met de Arnhem Nijmegen Cityregion het initiatief tot een drukbezocht event rond de Urban Agenda op de Permanente Vertegenwoordiging van de Nederland bij de EU. Namens de regio kon hierbij ook de onderneming Plant-E zichzelf presenteren.

Tijdens de European Week of Regions and Cities (beter bekend als de Open Days) organiseerde Regio FoodValley een geslaagd seminar. Samen met in totaal tien Europese foodregio's.

Het organiseren van dergelijke bijeenkomsten draagt bij aan het versterken van de band met de Brusselse kantoren van de betrokken regio's. Ook vergroot dit de interesse voor onze regio bij partijen uit andere Europese landen.

Dat blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat de Zweedse regio Östergötland dit jaar tot twee keer toe met een delegatie op bezoek is geweest in de FoodValley regio. Daar lijkt concrete samenwerking te ontstaan op het gebied van onderzoek en E-learning in de pluimveesector en ook rond de ontwikkeling van het WFC met een mogelijke link naar het Vreta-Kluster in Zweden.

De activiteiten die hierboven zijn beschreven zijn zonder uitzondering doorlopende processen. Ook de komende tijd vragen deze nog veel energie. Ze dragen bij aan het invullen van de opgaven rond internationalisering in de strategische agenda van Regio FoodValley.

Opgave 3: Vergroten van de innovatiekracht

Voor het vergroten van de innovatiekracht van Regio FoodValley zijn verschillende projecten opgezet door de triple helix partners. In dit hoofdstuk wordt verslag gedaan van de meest relevante ontwikkeling in het afgelopen jaar.

Kenniscirculatie en innovatie in de FoodValley regio

Het project Kenniscirculatie en innovatie in de FoodValley regio, bestaat uit twee onderdelen:

1. Verkenning en ontwikkeling van de regionale kennisloketfunctie.
2. Local Buzz activiteiten.

Het project werkt samen met de projecten *KennisAs* en *De experttafels*. Daarnaast is er samenwerking met de valleybureau's, de valorisatieprogramma's, het regionaal bedrijfsleven en kennisinstellingen in de regio.

Verkenning en ontwikkeling regionaal kennisloket

De innovatieve kennis die aanwezig is bij kennisinstellingen in en rond de regio, is van belang om de ambities van de FoodValley regio waar te maken. Het doel van het project is het implementeren en uitrollen van een regionale infrastructuur. Zodat de kennisvraag van ondernemers en regionale partners en het kennisaanbod van kennispartners, op elkaar aansluiten. Efficiënt en effectief. In interactie met de regionale kennispartners, bedrijven en in het bijzonder het mkb, intermediairs, overheden en overige stakeholders.

In de afgelopen jaren ontstonden tal van loketten en functionaliteiten gericht op het verspreiden van kennis en/of het matchen van kennisvraag en -aanbod voor innovatie. Een totaalbeeld 'wie doet wat' ontbreekt. Ook is er geen collectieve visie of strategie.

Een analyse van huidig aanbod én gewenste situatie is nodig. Daarbij moet onder meer oog zijn voor: werkwijze, doelgroepen, mismatch en overlap tussen bestaande loketten. Met als doel: transformatie naar de gewenste situatie.

De periode 2016-2019 staat in het teken van geleidelijke en gezamenlijke beweging van de betrokken actoren in de goede richting. Zodat in 2019 de kenniscirculatie georganiseerd is om de innovatiekracht van de regio te versterken.

Local Buzz activiteiten

Activiteiten van Wageningen UR brengen kennisvraag en -aanbod samen. Dat is Local Buzz. De activiteiten zijn gericht op kennisontsluiting voor het regionaal bedrijfsleven. De aangereikte informatie stelt ondernemers in staat om nieuwe contacten met ander bedrijven te leggen.

Local Buzz activiteiten richten zich op een breed pallet ondernemers in de foodsector. Afstemming hiervoor vindt onder andere plaats met het project *De experttafels* en FOV. Middelen zijn bijvoorbeeld marktplaatsen, dialoog- en debatavonden, hackathons, symposia, workshops, en dergelijke.

Voor het vergroten van de local buzz is het van belang om over een goed overzicht te beschikken van de kennisbehoefte in de regio. Goed functionerende loketten vervullen daarbij een belangrijke rol. Er zal extra aandacht besteed worden aan crossovers met andere branches zoals Bouwend Nederland, health, ontwerpers en kunstenaars, enzovoorts.

Faciliteiten voor werklocaties voor incubators en startups

Studenten van de CHE onderzochten in 2017 op verzoek van Regio FoodValley de mogelijkheden voor de introductie van meer incubatorfaciliteiten in de regio. Ook inventariseerden zij de lopende initiatieven en ambities op dit vlak. Daarnaast beschreven zij verschillende scenario's voor stroomlijning van deze initiatieven.

Informatie is verzameld via interviews bij de belanghebbende organisaties. Uit de bevindingen kwamen twee concrete aanbevelingen.

1. Op dit moment zijn de verschillende initiatieven in de regio niet inzichtelijk. Breng deze initiatieven daarom in kaart op de regio FoodValley kaart.
2. Schrijf een regionaal stukje op de website van StartupDelta, met daarin benoemd de verschillende initiatieven uit de gehele regio.

Op basis van de verschillende interviews, zijn er twee scenario's geadviseerd: Allereerst is het belangrijk is om een doel te stellen waarbij alle ambities van de verschillende gemeentes op elkaar zijn afgestemd. Dit houdt in: een stip aan de horizon zetten. Een doel bepalen waar iedereen uiteindelijk naar toe wil op zowel regionaal als (inter)nationaal gebied.

Voor het welslagen is goed communiceren naar de verschillende initiatieven in de regio van belang. De (nieuwe) website van regio FoodValley kan hierbij dienen als een goed ondersteunend middel. Ook dient deze webpagina als informatieplatform voor incubators, investeerders en startups.

Verkenning circulair ondernemen

Volgens veel (agri&food)bedrijven in de FoodValley regio is circulair ondernemen de volgende stap in de verduurzaming. Zij willen samen toewerken naar een keten zonder afval en met duurzame verdienmodellen. Maar waar begin je? Ondernemers zoeken hulp. Vooral om het circulaire gedachtengoed te agenderen en samenwerking aan te gaan met andere ondernemers, kennisinstellingen en lokale overheden om pilots te ontwikkelen in de praktijk. Een aantal initiatiefnemers startte in het najaar van 2016 met de ontwikkeling van een concept programma om deze samenwerking te organiseren. Dit op uitnodiging van de Stuurgroep Triple Helix, aangezien het onderwerp circulaire economie op hun project-agenda nog geen invulling kende.

Het ruwe concept programma ging in het voorjaar van 2017 naar diverse partijen. Er volgde consultatiegesprekken om het initiatief samen met anderen verder te brengen tot een draaiend programma gericht op het verder helpen van ondernemers. Samen pionieren in de praktijk.

Steeds meer partijen en mensen geven aan mee te willen doen! Kennisinstellingen gebruiken de praktijkpilots graag om het circulaire gedachtengoed in het onderwijs gemeengoed te maken. Ook partijen als MVO Nederland, grote en kleine lokale bedrijven en het Waterschap Vallei en Veluwe hebben interesse om samen projecten op te pakken.

Regionale gemeenten zijn positief over het feit dat het initiatief bij ondernemers ligt. Tegelijkertijd zoeken zij naar hun eigen rol. Hoewel de gemeenten nog niet of nauwelijks visie of beleid hebben op circulaire economie, lijken de meeste gemeenten nu toch mee te willen doen. Zij zien dit programma als kans om de ervaringen uit de praktijk te gebruiken als input voor visie-vorming en ontwikkeling van beleid.

Het bestuur van Regio FoodValley kwam op 22 september bijeen. Het programma vroeg nadrukkelijk commitment van partijen uit de hele triple helix, ook van overheden. De gemeenten spraken dat commitment uit en de startup-fase begon. Met een ontwikkel & opstartbijeenkomst op 4 oktober 2017. Een hands-on regiegroep werkt modulair in korte cycli. In het najaar van 2017 staat de opstart van de eerste praktijk-pilots gepland.

Opgave 4: Branding en marketing

De triple helix wil de FoodValley regio positioneren als een economische topregio voor (agri)food. De triple helix creëert hiervoor een optimaal ecosysteem, een business innovation environment voor het acquireren van (gerelateerde) agrifoodbedrijven. Zowel internationaal, nationaal als regionaal. FoodValley biedt deze bedrijven:

- het juiste vestigingsklimaat
- kennisinteractie
- verbinding van bedrijven en organisaties die innovatieve oplossingen bieden.

De strategie en ambitie van de triple helix bestaat uit vijf pijlers. Een van deze pijlers is branding/communicatie. Vanaf februari is hiervoor een kwartiermaker aangesteld, Esther Werkman. Voor het zomerreces is er voornamelijk geïnventariseerd bij de diverse partijen en benodigd budget en in-kind bijdrage in kaart gebracht. Ook zijn de overleggen met de werkgroepen communicatie van de regio en de triple helix gefaciliteerd en begeleid.

De conclusie is dat het voor marketing en communicatie (marcom) van groot belang is dat er een eenduidige naam komt en dat FoodValley als een product gebrand wordt in plaats van als een organisatie. En dat het vanuit één marcom-organisatie gepositioneerd kan worden in plaats vanuit verschillende organisaties (Food Valley NL, Regio FoodValley en triple helix).

Op dit moment wordt er hard gewerkt om te kijken of de meeste gewenste situatie haalbaar is: een samenwerking met FoodValley NL om tot één gezamenlijke marcom-afdeling/organisatie te komen die onder de gezamenlijke naam FoodValley alle activiteiten vanuit de verschillende organisaties zichtbaar gaat maken en vermarkten. Beide zijn belangrijke factoren voor het slagen van een goede (gebieds)marketing die zichtbaarheid, publiciteit, bekendheid en

acquisitie genereert. We gaan daarbij uit van één gezamenlijke marcom-afdeling die ten dienste staat voor alle triple helix componenten.

Eind 2017/begin 2018 is er een duidelijke marcom-organisatie gerealiseerd die het doel heeft FoodValley in al haar facetten zichtbaar te maken. FoodValley wordt als brand neergezet, een brand met producten, diensten, evenementen en projecten die de ambitie verwezenlijken, stroomlijnen, bewaken én bewijzen. Er komt één loket, zowel online als fysiek. Deze organisatie zal in 2018 zorgen voor de juiste communicatiemiddelen en marketingactiviteiten die zowel regionaal, nationaal als internationaal ingezet worden.

De belangrijkste middelen en activiteiten die in 2018 gerealiseerd worden:

- één naam, logo en huisstijl
- één loket, zowel fysiek als online
- website voor nationaal en internationaal gebruik
- social media kanalen
- aantrekken van ambassadeurs
- twee inhoudelijke events per jaar
- nieuwsbrieven
- content creatie in beeld en video
- organisatie van diverse bezoeken/uitwisselingen
- zichtbaarheid op relevante beurzen
- samenwerkingen met relevante platforms

Opgave 5: Versterken van de fysieke en sociaal duurzame leefomgeving

KennisAs Ede-Wageningen

Het gebied Ede-Wageningen is het kennishart van Regio FoodValley en speelt een belangrijke rol in het oplossen van wereldwijde voedseluitdagingen. De regio is met name sterk in onderzoek en ontwikkeling op het gebied van (Agro)Food en Life Sciences en onderscheidt zich daarin van andere foodclusters die dichter bij de primaire productie staan.

KennisAs is een samenwerking tussen gemeente Ede, Wageningen, Wageningen UR en Provincie Gelderland, waarbij ook andere instellingen en organisaties nauw betrokken worden.

In oktober 2016 hebben de provincie en beide gemeenten een samenwerkingsovereenkomst getekend, waarbij het programma volgens drie lijnen voltrekt:

- versterken concurrentiekracht
- versterken innovatie ecosysteem (community)
- versterken ruimtelijke kwaliteit (herkenbaar & zichtbaar)

Versterken concurrentiekracht

Op initiatief van de Wageningen UR werken vijf universiteiten, vier hogescholen en aantal kennisinstituten aan een onderzoeksprogramma Food & consument ('FoodLab'). Dit programma gaat van start bij de opening van het WFC. De afgelopen periode is inhoud verkend en zijn handtekeningen gezet onder de samenwerking.

FoodValley.nl heeft businesscase ontwikkeld voor Food Incubator, een voorziening voor starters op de WFC-locatie. Met Wageningen UR en StartLife is afgestemd, zodat de voorziening een aanvulling vormt op het aanbod in Wageningen. De Food Incubator gaat in 2018 van start.

Versterken innovatie-ecosysteem

In afstemming met regio, Wageningen UR en FoodValley.nl worden regelmatig netwerkbijeenkomsten gefaciliteerd op Wageningen Campus en WFC. Daarbij wisselen foodbedrijven kennis uit over concrete thema's.

De KennisAs-partners (Wageningen UR, provincie Gelderland, Ede en Wageningen) hebben opdracht gegeven tot verkenning van een onafhankelijke organisatie onder de werktitel 'Kennispark FoodValley'. In verbinding met de in ontwikkeling zijnde Economic Board zal Kennispark FoodValley zich richten op het borgen en versterken van de kennisintensieve basisinfrastructuur.

Versterken ruimtelijke kwaliteit

In 2015 is een Bouwstenenboek opgeleverd, een ambitiedocument voor de versterking van de ruimtelijke kwaliteit zodat het innovatieve karakter van de KennisAs/FoodValley voor elke bezoeker zichtbaar wordt. Het afgelopen jaar hebben de gezamenlijke vakdisciplines van Ede, Wageningen en provincie (stedenbouw, verkeer, landschap, beheer, ingenieursbureau, R.O.) de ambities in het Bouwstenenboek concreet uitgewerkt in een handboek. In derde kwartaal 2017 vindt besluitvorming plaats.

World Food Center

De realisatie van het World Food Center (WFC) in Ede is opnieuw een paar stappen dichterbij gekomen. Het Amerikaanse BRC Imagination Arts, gespecialiseerd in het ontwerpen van bijzondere attracties en experiences, heeft een eerste plan gepresenteerd voor de WFC Experience. Leisure Development Partners heeft het plan doorgerekend en komt uit op jaarlijks 350.000 bezoekers.

De WFC Experience is een unieke publieksattractie die bezoekers uit binnen- en buitenland laat zien wat de Nederlandse landbouw, wetenschap en voedingsmiddelenindustrie te bieden hebben. Bezoekers (jong en oud) ervaren zelf hoe hun voedsel wordt geproduceerd, bewerkt, getransporteerd en gegeten.

Het WFC biedt bezoekers ook een kans om samen met wetenschappers te werken aan gezond en duurzaam voedsel. Zes universiteiten (Amsterdam, Groningen, Maastricht, Nijmegen, Utrecht en Wageningen) werken aan een gezamenlijk onderzoeksprogramma dat inspeelt op de grote aantallen geïnteresseerde consumenten die het WFC jaarlijks zullen bezoeken.

Op de voorgestelde invulling van de WFC Experience is enthousiast gereageerd door alle betrokkenen. Naast de al bekende partners als Albert Heijn, Scelta Mushrooms, DSM, Wageningen University & Research, Albron, gemeente Ede, provincie Gelderland en WFC Development, hebben nu ook FrieslandCampina, Nestlé, KeyGene en de Rabobank hun medewerking toegezegd. De Provincie Gelderland heeft besloten 15 miljoen euro te reserveren voor de realisatie van het WFC. De gemeente Ede reserveerde al eerder 5 miljoen euro voor de WFC Experience.

Vervolgstappen uitwerking Experience

De deelnemende partijen gaan de komende periode het plan voor de WFC Experience verder concretiseren tot een Masterplan en uitgewerkte business case. Een Raad van Advies geeft daarbij onafhankelijk advies over de inhoud van de WFC Experience.

Gebiedsontwikkeling

Met de ontwikkeling van het WFC wordt op de voormalige kazerneterreinen in Ede een levendig en aantrekkelijk gebied ontwikkeld, pal naast intercitystation Ede-Wageningen. Een gebied dat complementair is aan de ontwikkeling van Wageningen Campus en de ambities van FoodValley en Nederland als agrofoodland versterkt.

World Food Center wordt een levendige woon- en werklocatie met een centrale ontmoetingsplek, waar bezoekers, bewoners en ondernemers elkaar tegenkomen. Het is een zogenaamde 'hybride' locatie van circa 28 hectare. Met een veelzijdige mix aan functies zoals de Experience, horeca, retail, hotel- en congresfaciliteiten, werken en wonen.

Inmiddels zijn ook de eerste food gerelateerde bedrijven in het gebied gevestigd, zoals Food Inspiration en Bionext. Daarnaast vinden al diverse (food)evenementen plaats op de locatie plaats, zoals Food Unplugged.

Poultry Expertise Centre

Binnen het Poultry Expertise Centre (PEC) is in 2017 gestart met het Praktijkcentrum voor Emissiereductie in de Veehouderij (PEV). Daar wordt onderzoek gedaan naar praktische en financieel haalbare methodes om met name de

uitstoot van fijnstof door de pluimveehouderij terug te dringen. Daarnaast lopen internationale contacten met Korea voor e-learning, de DLG (Deutsche Landwirtschaftsgemeinschaft) en het Zweedse Vreta Cluster voor samenwerking en uitwisseling.

Recent speelde het PEC een belangrijke rol als meldpunt voor pluimveehouders in de regio in het kader van de fipronil-vervuiling in eieren. Pluimveehouders en anderen konden er terecht met vragen en klachten.

Food Production Cluster FoodValley

Nijkerk zet zichzelf binnen Regio FoodValley al jaren op de kaart als gemeente waar de voedselproductie centraal staat. Om deze positionering verder te benadrukken en de voordelen van een gebied met veel voedselproducerende bedrijven optimaal te benutten, onderzoekt de gemeente Nijkerk onder de vleugels van Regio FoodValley of er behoefte is aan een Food Production Cluster.

Dit cluster moet een samenwerkingsvorm worden tussen bedrijven uit de voedselproducerende keten, kennis- en onderwijsinstellingen uit de regio, de gemeente Nijkerk en andere belanghebbenden. Met concrete voordelen voor de deelnemers en de maatschappij. Onder meer op het gebied van scholing, innovatie, duurzaamheid en branding.

Het project is in de start-up fase. Deloitte Consulting onderzoekt de belangen, wensen van de stakeholders en de mogelijke richting en inrichting van het cluster. De resultaten komen in een programmadocument dat in het najaar in concept wordt gepresenteerd. Dan volgt ook een go-no go beslissing voor verdere investeringen in het cluster.

ICT Campus FoodValley

Na een positieve eerste fase van het ICT Campusprogramma gaan bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en overheid door naar de tweede fase. Met de ondertekening van het convenant in juni 2017 spraken de partners - gezamenlijk en in cofinanciering - af samen te werken aan een versnelling van groei en vernieuwing van het ICT-bedrijfsleven in Veenendaal en de Regio FoodValley. Tal van projecten gaan ervoor zorgen dat Veenendaal en omgeving de ICT-banenmotor is. Met een optimaal vestigingsklimaat voor ICT-bedrijven en top ICT-onderwijs, op het gebied van food, health en tech.

Activiteiten die in de eerste fase zijn opgestart, groeien in de tweede fase (2017-2020) verder door en veroorzaken een vliegwieleffect voor volgende initiatieven. Zoals daar zijn:

Het ICTLab4FoodValley

In dit project gaan studenten van verschillende niveaus in een labomgeving aan de slag met praktijkopdrachten van bedrijven. En er worden nieuwe onderwijsmodules ontwikkeld samen met het bedrijfsleven. Dit project ontving in maart van de provincie Gelderland een subsidie die loopt tot februari 2019.

Diverse innovatieprojecten

Bijvoorbeeld: *Things in the Valley* waarbij een open Internet of Things netwerk wordt aangelegd met gateways. Hierdoor kunnen bedrijven en inwoners kennismaken met Internet of Things en zelf toepassingen bedenken.

Een ander voorbeeld is een samenwerkingsproject tussen een bedrijf dat eHealth-oplossingen biedt voor gezondheidsinstellingen en Wageningen UR om de levenskwaliteit van ouderen met diabetes te verbeteren. Vanuit de ICT Campus worden de verbindingen gelegd en de innovaties gestimuleerd. Ook zet de gemeente zich als launching customer in om met datasturing maatschappelijke vraagstukken op onder andere het gebied van duurzaamheid en zorg aan te pakken.

Ook is er ingezet op verdere groei van de fysieke ontmoetingsplek met nog meer vormen van cross-over samenwerkingen en events en de ontwikkeling van een virtuele university. En er zijn er diverse projecten gestart om ICT-starters in de FoodValley op inhoudelijk en financieel gebied te ondersteunen in het succesvol opzetten en runnen van een bedrijf.

De activiteiten binnen de ICT Campus worden de komende jaren versneld en opgeschaald. In de derde fase (2020-2025) krijgt de zelfstandige en uitgebouwde Campusorganisatie vorm, waarin onderwijs en bedrijfsleven voortdurend samenwerken. Voor actuele informatie zie www.ictcampus-foodvalley.nl.

Railterminal

Nadat een potentiële exploitant zich had teruggetrokken, zochten de investeerder en de gemeente naar een oplossing. Inmiddels is de investeerder in een oriënterende fase voor samenwerking met een andere partij. De verwachting is dat zij nog dit jaar met een businessplan komen op basis waarvan besluitvorming kan plaatsvinden over de financiering van het nog noodzakelijke spoortechnische onderzoek en de kosten van de ontsluiting van de terminal op het (hoofd-)spoor netwerk.

De acht samenwerkende gemeenten

De Gemeenschappelijke Regeling (GR) Regio FoodValley bestaat uit acht samenwerkende gemeenten. Drie in Utrecht, vijf in Gelderland: Renswoude, Rhenen en Veenendaal (Utrecht) en Barneveld, Scherpenzeel, Nijkerk, Ede en Wageningen (Gelderland).

Deze gemeenten werken samen op het gebied van economische ontwikkeling en ruimtelijke ontwikkeling en vormen de overheidskolom in de triple helix samenwerking Regio FoodValley. De gemeenten zijn partners van de onderwijs- en kennisinstellingen.

Andere domeinen dan het economische en ruimtelijke vallen buiten deze samenwerking.

De samenwerking is opgebouwd uit twee PHO's. PHO staat voor Portefeuille Houder Overleg. Elke PHO heeft een eigen werkprogramma's met verschillende projecten.

Het PHO Economie, Werkgelegenheid en Voedsel richt zich op:

1. stimuleren van de regionale economie
2. organiseren van de arbeidsmarkt en het stimuleren van werkgelegenheid
3. stimuleren van duurzaamheid, met als speerpunt agrifood
4. stimuleren van energietransitie.

Het PHO Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Mobiliteit richt zich op:

1. regie voeren op regionale ruimtelijke ontwikkeling
2. verbeteren van de (boven)regionale mobiliteit en bereikbaarheid
3. regie voeren op het creëren van een aantrekkelijke woningmarkt.

Nu volgen voor elk van deze portefeuilles een overzicht van de resultaten in 2016 - 2017.

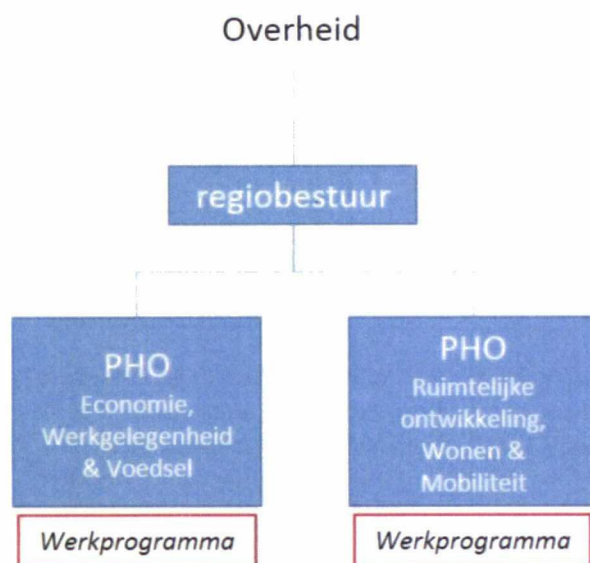
1. Stimuleren van de regionale economie

Dit werkprogramma economie bestaat uit de volgende projecten:

1. Visievorming werklocaties
2. Verkenning regionaal aanbesteden en launching customer
3. Verbetering regiowebsite
4. Economische visievorming Havens Wageningen en Nijkerk
5. Kansenverkenning zakelijk toerisme in de regio
6. Uitvoering voedselvisie
7. Railterminal Barneveld

Visievorming werklocaties

De Omgevingsverordening (Provincie Gelderland) wenst regionale afstemming bij planvorming en ontwikkeling van werklocaties (zoals bedrijventerreinen, kantorenlocaties en kenniscampussen). De afstemming en afspraken hierover worden vastgelegd in het Regionale Programmering Werklocaties (RPW). Het visiedocument en Afsprakendocument RPW (beiden eindconcepten) zijn door Regiobestuur vastgesteld. Daarna – in het derde kwartaal van 2017 – gaan ze naar de colleges ter vaststelling. Vervolgens worden ze voorgelegd aan GS van provincies Gelderland en Utrecht.

Na het vaststellen van afspraken over bedrijventerreinen moeten er ook afspraken gemaakt worden voor kantoorontwikkeling in de regio. Het afsprakendocument RPW omvat ook monitoring van bedrijventerreinen op leegstand, uitgifte, identificatie van incurante kavels, terreinen, gebouwen en planvorming voor herbestemming.

Verkenning regionaal aanbesteden en launching customer

Bekeken wordt welke mogelijkheden er zijn om meer diensten van regionale aanbieders te betrekken bij werkzaamheden die vanuit overheden worden gegund.

Dit is zowel onderdeel van de Regio FoodValley Uitvoeringsagenda als van de Uitvoeringsagenda Triple Helix. Bij deze laatste ligt het primaat. Het bedrijfsleven neemt het initiatief en heeft hier diverse bijeenkomsten rondom georganiseerd.

Verbetering regiowebsite

Het is belangrijk om een nieuwe, betere regiowebsite te introduceren. Marketing en communicatie denkt hierover na. Zodra duidelijk is welke vorm de samenwerking met FoodValley NL krijgt, volgt het ontwikkelen van een nieuwe website. Die zal meer gericht zijn op ondernemers. In afwachting van de uitkomsten van de gesprekken met FoodValley NL is er voor gekozen nu nog niet te investeren in een nieuwe website.

Economische Visie(s) Havens Nijkerk en Wageningen

Er is in het afgelopen jaar geen voortgang gerealiseerd rond dit project.

Kansenverkenning zakelijk toerisme in de regio

Het zakelijk toerisme in Regio FoodValley gaat over MICE: Meetings, Incentives, Conventions en Exhibitions. Inzet hierop bevordert het zakelijk georiënteerde bezoek aan de regio FoodValley. Verkend moet worden welke extra mogelijkheden dit oplevert voor het MICE-segment. Er is vooralsnog geen capaciteit om deze verkenning uit te voeren.

Uitvoeringsplan Voedselvisie

De regionale Voedselvisie is het resultaat van een samenwerking tussen partijen uit de regio. De Voedselvisie brengt samenhang in bestaande initiatieven, beleid en energie rond voedsel in FoodValley en geeft richting aan nieuwe initiatieven. In de paragraaf *Stimuleren van duurzaamheid met als speerpunt agrifood* leest u er meer over. Op het onderdeel Uitvoeringsplan Voedselvisie zijn dit de resultaten:

- Een inventarisatie van uit te voeren projecten en dat resulteerde in het uitvoeringsplan Voedselvisie FoodValley.
- Een uitvoeringsprogramma is afgestemd met de gemeenten en Wageningen UR.
- Concrete acties voor de korte en lange termijn zijn vastgelegd om de regioambities voor gezonde, innovatieve en duurzame voedselsystemen te realiseren.
- In 2017 start een regionale programmamanager voedsel, om deze projecten op te starten.

Railterminal Barneveld

De gemeente Barneveld deed samen met de provincie Gelderland een haalbaarheidsonderzoek naar een goederenoverslagpunt op Bedrijventerrein Harselaar langs de A1. Dit in het kader van multimodaal vervoer en duurzaamheid. Een railterminal op die logistiek interessante locatie is goed voor Barneveld én voor de Regio FoodValley en past binnen de ambities van de regio. De studies geven aan dat er marktpotentie is voor een haalbare businesscase en dat er partijen geïnteresseerd zijn in realisering en exploitatie van een railterminal.

2. Organiseren van de arbeidsmarkt en het stimuleren van werkgelegenheid

De volgende activiteiten vonden plaats.

Doorontwikkeling Werkgeversservicepunt (WSP)

In 2016 is een nieuwe manager WSP gestart en is besloten tot een gezamenlijke uitvalsbasis voor het WSP: sinds juni 2016 werken alle accountmanagers werk van de deelnemende partners met als uitvalsbasis het werkplein FoodValley (Ede). Ook is stevig geïnvesteerd in professionalisering en de implementatie van een regionaal CRM systeem (WBS) en digitale vindbaarheid van kandidaten (klantprofielen, SONAR).

Realisatie banenafspraken

Het Regionaal Werkbedrijf is de overlegtafel van ondernemers, vakbonden, UWV en gemeenten. Gezamenlijk wordt hard gewerkt aan realisatie van het evenredig regionale deel van de landelijke target banenafspraken. Er zijn afspraken gemaakt over de samenwerking tussen PRO/vso/entree-onderwijs en gemeenten. Doel is een sluitende keten van school naar werk en daarom zijn er uitstroomoverleggen.

Herijking regionaal arbeidsmarktoverleg/ regionale arbeidsmarktagenda

In 2016 is besloten tot de herijking van het regionaal arbeidsmarktoverleg, de opheffing van het Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt en de start van de Strategische Arbeidsmarkttafel (STAM). In het najaar van 2016 is de STAM-tafel daadwerkelijk gestart met als partners onderwijs, overheid en ondernemers. Vervolgens is een regionale arbeidsmarktagenda opgesteld die 5 oktober in een netwerkbijeenkomst wordt gepresenteerd.

Versterken regionale kennisstructuur Leren en Werken

Sinds het najaar 2016 werkt de projectleider Leren en Werken aan het concreet maken van het regionaal servicepunt Leren en Werken. Dit is een knooppunt voor advies over leren en werken in de regio, zowel voor werkzoekenden als werkgevers. Kernpartners zijn gemeenten, onderwijs (COG) en UWV. De start van het servicepunt is onderdeel van de Strategische Agenda FV. Doel is het verkleinen van discrepantie op de arbeidsmarkt. Dat gaat onder meer met leerwerkarrangementen.

regio FoodValley Werkt!

Statushouders en werk

- Er is geïnvesteerd in de afstemming tussen de arbeidsmarktregio en het regionale project Statushouders en Werk.
- Er is een projectleider Statushouders en Werk aangesteld voor 16 uur per week. Op basis van behoeften vanuit gemeenten is een werkplan opgesteld.
- Samen met onderwijspartners is een schakeljaar ontworpen als oriëntatie en instroomtraject voor statushouders die nog niet in kunnen stromen in regulier onderwijs.
- Focus is zo snel mogelijk verbinding maken richting werk, waar mogelijk al tijdens de inburgering.

Organisatie eerste Bigday FoodValley regio

In april is samen met onderwijs en ondernemers een netwerkevent georganiseerd waar leerlingen van mbo-3 en mbo-4 en mkb-bedrijven in de regio elkaar ontmoeten in een netwerkgesprek. Doel was zowel netwerkvaardigheden van studenten te vergroten alsook de netwerkvaardigheden van de regio zelf. De dag was inspirerend en succesvol. Besloten is het event te herhalen in 2018 en 2019.

3. Stimuleren van duurzaamheid, met als speerpunt agrifood

De FoodValley regio loopt voorop met activiteiten op het gebied van voedsel, geïnitieerd door gemeenten, bedrijven, (onderwijs)instellingen en burgers. De gezamenlijke Regionale Voedselvisie van de regio is eind 2015 ondertekend. Deze visie geeft zoals gezegd richting en creëert samenhang tussen al deze activiteiten. Ook zorgt de gezamenlijke visie ervoor dat de verschillende spelers elkaar versterken. Hierdoor kan een krachtig, samenhangend regionaal voedselbeleid ontstaan.

Activiteiten sluiten aan op bestaande initiatieven van de quadrupel helix partners en het beleid rond voedsel in de regiogemeenten. Projecten worden in veel gevallen gerealiseerd door bedrijven, overheden en kennisinstellingen samen. Soms ook met burgers. Voor de borging van de uitvoering van de Voedselvisie ambities (governance van de Voedselvisie FoodValley) en de verdere planning zijn de volgende resultaten en activiteiten van belang.

Governance Voedselvisie in grote lijnen

Hoe kunnen we borgen, dat dit programma uitgevoerd en bijgesteld wordt en uiteindelijk de voedselvisie ambities gerealiseerd zijn? Die vraag stond in mei centraal in een werksessie met een aantal ambtenaren van de regiogemeenten. Afgevaardigden van het Regio bureau en enkele externe betrokkenen deden ook mee. Samen gaven ze de contouren van de governance van de uitvoering van de voedselvisie vorm.

Centraal staat het aanstellen van een *coördinator of programmamanager*. De coördinator wordt bijgestaan door een aantal kennismakelaars en een kleine klankbordgroep (maximaal acht mensen). Ook een jaarlijkse Voedsel-100 is essentieel.

De programmamanager is verantwoordelijk voor het uitvoeren, monitoren en evalueren van het uitvoeringsprogramma en agendasetting. Ze informeert de werkgroep Triple Helix (TH) over de voortgang van het uitvoeringsprogramma, bereid voorstellen ter besluitvorming van de TH-stuurgroep voor, stemt af met de regiogemeenten via het AO-voedsel, PHO Voedsel, EW&V en Regiobestuur.

Daarnaast zorgt de programmamanager voor het waarborgen van de continuïteit door financiering te regelen voor de meerjarige inzet van 1 fte coördinator, een beperkt werkbudget voor de communicatie en het organiseren van de voedsel-100 bijeenkomsten.

Kennismakelaars werken aan het zichtbaar en beleefbaar maken van de voedselvoorziening van de toekomst in de FoodValley regio. Ze zetten een expertisebank op, ontwikkelen instrumenten, die het gezamenlijk leren en sociale en technische innovatie bevorderen. Verder vertalen zij kennis van instellingen naar ondernemers in ontwikkelkansen en bemiddelen ze in knelpunten tussen overheid en ondernemers, die innovaties in de weg staan.

Kennismakelaars brengen kennisvragen naar kennisinstututen en stimuleren innovatie. Hiermee wordt economische versnelling op gang gebracht en dragen ze bij aan FoodValley, als proeftuin voor innovatie op gebied van voedsel. De eventuele komst van de kennismakelaars kan het werk van de coördinator Regionale Voedselvisie versterken.

De *klankbordgroep* bestaat uit gedreven stakeholders/ambassadeurs die elk actief zijn op één of meer ambities uit de voedselvisie en gezamenlijk alle ambities dekken. Het zijn mensen uit de quadrupel helix die samen de gehele voedselketen vertegenwoordigen. Eén van de leden van deze groep is boegbeeld van de Voedselvisie. Het is een gerenommeerd en bekend persoon uit de voedselwereld die neutraal staat in de grootschalig wereldwijde en de

regionaal beweging. De relatie tot de coördinator en de rol van de klankbordgroep moeten nog nader uitgewerkt en ingevuld worden.

Jaarlijks vindt de *Voedsel-100* plaats. Dat is een bijeenkomst met in elk geval alle ondertekenaars van de Voedselvisie om het uitvoeringsprogramma bij te stellen op basis van hun inbreng en de inbreng van anderen die de Voedselvisie ambities onderschrijven. Dit creëert draagvlak en zorgt ervoor dat het programma zich richt op de energie van partners. Besluitvorming over het bijgestelde uitvoeringsplan en de individuele projecten loopt via de triple helix structuur van de regio.

Stand van zaken implementatie governance

Regionale programmamanager Voedselvisie

Een programmamanager is in juli 2017 aangesteld voor de periode van 1 jaar, betaald door de gezamenlijke regiogemeenten. De programmamanager is in dienst van de Regio FoodValley en wordt door de Regio FoodValley aangestuurd.

Kennismakelaars

In de Achterhoek werken op dit moment vanuit de Provincie Gelderland een aantal kennismakelaars. Het Regio Bureau verkent met de provincie Gelderland of het mogelijk is om in de FoodValley regio te werken met kennismakelaars.

Voedsel-100

De eerste Voedsel-100 zal in november 2017 plaatsvinden. Doel is het aanhaken bij en aanvullen van het eerste dynamische Uitvoeringsprogramma door het bedrijfsleven en kennisinstellingen. Met de input van deze voedsel-100 wordt het dynamische UP- Voedselvisie voor het eerst bijgesteld. Dit wordt voorbereid door bureau Wing samen met de coördinator en de voedselambtenaren.

Proces verder uitwerken en implementeren van de governance

De actieve leden van AO-voedsel werken een aantal onderdelen van de governance van de Voedselvisie verder uit. Dat doen zij met ondersteuning van het Regiokantoor en enkele externe betrokkenen. Tegelijkertijd krijgt de eerste voedsel-100 vorm en het proces dat tot herijking en eventuele bijstelling van het UP-voedselvisie leidt. Vóór de eerste bijeenkomst van de voedsel-100 is de rol van de klankbordgroep en de kennismakelaars duidelijk. Na de voedsel-100 zal de Klankbordgroep zijn concrete invulling krijgen. De opzet van Voedsel-100 wordt na afloop geëvalueerd en eventueel bijgesteld. In samenwerking met de Regio communicatiegroep wordt de hele communicatie rondom het UP-Voedselvisie georganiseerd.

De definitieve governance gaat in januari 2018 in het PHO EZ, V&W voor besluitvorming. Vervolgens ontvangt de Triple Helix stuurgroep informatie over de governance. Eind 2018 is de evaluatie van de governance.

4. Stimuleren van de energietransitie

In de verschillende FoodValley-gemeenten is veel aandacht voor duurzaamheid en energie. Zowel gericht op het besparen van energieverbruik, als het verduurzamen van de herkomst van energie. In een tijdelijke portefeuille heeft Regio FoodValley besloten Energie tot een van de prioriteiten te benoemen. De volgende activiteiten kwamen daar in 2017 uit voort.

Energetisch renoveren

Dit jaar ging het *energieloket* van start. Met subsidie van de VNG. Inwoners van de deelnemende gemeenten worden op weg geholpen en gestimuleerd om maatregelen te nemen voor energiebesparing en duurzame energie. Het energieloket kan daarnaast gemeenten ondersteunen bij de wijkaanpakken of bij bijeenkomsten. Steeds meer inwoners weten het energieloket te vinden, waardoor de bemensing van het loket uitgebreid moet worden.

Het energieloket heeft ook gezorgd voor het opleiden van *energieambassadeurs* in de deelnemende gemeenten. Deze ambassadeurs zijn vrijwilligers die bereid zijn om inwoners te informeren over gedrag en kleine besparingsmaatregelen.

Daarnaast zorgde het project ook voor het ontstaan van een aantal bouwcoalities in de regio. Bedrijven werken dan samen vanuit de één loket gedachte voor inwoners. De coalities werken niet in opdracht van de gemeenten, maar werken nauw samen. Zij vormen de basis voor de wijkaanpakken. In sommige gevallen gaan ze ook van deur tot deur bij de bewoners. Het succes verschilt per gemeente. Gemeenten en bouwcoalities evalueren op regelmatige basis wat werkt en wat niet.

De Gelderse gemeenten kunnen in de komende jaren rekenen op een subsidie van de provincie Gelderland (per gemeente), zodat zij invulling kunnen blijven geven aan een regionaal loket en lokale wijkaanpakken. Op basis van een plan van aanpak volgt eind 2017 een besluit over het vervolg van het energieloket en de samenwerking tot en met 2020.

Regionale energievisie

Eind 2017 geeft een regionale energievisie een duidelijk beeld van de opgave in de regio en de mogelijke routes naar een energieneutrale regio in 2050. De nadruk ligt op gemeente-overstijgende aangelegenheden. Om dit doel te bereiken zijn in mei zijn tijdens een raadsinformatiebijeenkomst de achtergronden van de energievisie geschetst. In juni 2017 was er een online-enquête gehouden. Daarbij gaven 225 stakeholders hun mening over de rol die Regio FoodValley zou moeten pakken. Hoog scoorden: samenwerking stimuleren, partijen bij elkaar brengen en kennisdelen.

5. Regie voeren op regionale ruimtelijke ontwikkeling

Op het gebied van regionale ruimtelijke ontwikkeling is in het afgelopen jaar erg veel gebeurd aan activiteiten en projecten. Hier volgt een overzicht.

De Menukaart

Ruimte voor bedrijven én een mooier buitengebied: dat is in zeven woorden waar de Menukaart voor staat.

Doel is het gezamenlijk werken aan een nieuw instrument voor uitnodigingsplanologie in het landelijk gebied vorm te geven.

De Menukaart is een werkwijze die op basis van lokaal maatwerk twee dingen tegelijk oplevert: extra ontwikkelingsruimte voor ondernemers in het buitengebied en versterking van de kwaliteit van de leefomgeving. De Menukaart kan worden ingezet als de aanvraag van de ondernemer niet in het bestemmingsplan past, maar wel in het provinciale beleid. Elk uitbreidingsverzoek die de methode van de Menukaart volgt, draagt bij aan de kwaliteit van de leefomgeving, omdat de ondernemer een maatschappelijke tegenprestatie levert.

- Omdat de Menukaart moet passen binnen de provinciale kaders is er het afgelopen jaar veel overleg geweest met Gelderland en Utrecht over het nieuwe provinciale beleid voor de uitbreiding van intensieve veehouderijbedrijven. Deze inzet vanuit RFV heeft erin geresulteerd dat er zowel in Gelderland als Utrecht ruimte is om de Menukaart in de praktijk toe te passen.
- Daarnaast zijn er in de periode september 2016 – april 2017 twee extra pilots doorlopen om ervaring op te doen met het buurtgesprek en de werking van de Menukaart in de praktijk. Op basis van de nieuwe provinciale kaders en de ervaringen uit de pilots is de Handreiking Menukaart aangepast.
- Op 5 juli 2017 was er in de ENKA Ede een symposium over de Menukaart. Aanwezig waren: veel bestuurders en ambtenaren, ook van buiten de Regio FoodValley, en een aantal ondernemers. Het symposium bood naast inspiratie en een laatste kans om mee te denken over de inhoud en het proces rondom de invoering van de Menukaart. De aanbevelingen worden meegegeven aan de gemeenten. Zij stellen naar verwachting in het najaar van 2017 de menukaart vast.

Vrijkomende agrarische bebouwing

Binnen dit project wordt gewerkt aan nieuwe mogelijkheden en instrumenten voor de omgang met vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) en ruimte voor ruimte (inclusief problematiek over gemeentegrenzen heen).

De aanpak van de problematiek rondom VAB bestaat uit twee onderdelen:

- actualisering van het huidige regionale beleid
- ontwikkeling van nieuwe mechanismen om ook in de toekomst met VAB om te blijven gaan, in samenwerking met regio Amersfoort.

Wat betreft het eerste punt: het herijkte functieveranderingsbeleid is begin 2017 door de gemeenten in het Gelderse gedeelte van de FoodValley regio en de gemeente Putten vastgesteld. Met het functieveranderingsbeleid willen de regiogemeenten de problematiek van leegstaande stallen in het agrarisch buitengebied aanpakken en de kwaliteit van het landelijk gebied versterken. In ruil voor sloop van agrarische gebouwen (sloopcompensatie) worden onder voorwaarden diverse nieuwe ontwikkelingen geboden.

Wat betreft het tweede punt: hiervoor is het programmavoorstel Vrijkomende Agrarische Bebouwing 2017-2019 opgesteld. Het programma is opgesteld voor drie jaar en zet in op:

- duidelijkheid krijgen van het regionale toekomstbeeld en de VAB-opgave
- versterken van de innovatie door het opzetten van nieuwe experimenten.

In het programma staan zes subdoelen:

1. Duidelijk krijgen van het gezamenlijke regionale toekomstbeeld en de VAB-opgave;
2. Versterken van de innovatie door het opzetten van nieuwe experimenten;
3. Verbeteren van de huidige gemeentelijke systematiek;
4. Meer leren uit de praktijk – ontwikkelen en uitwisselen van kennis;
5. Vinger aan de pols in de regio - gebiedsregisseur;
6. Nieuwe mechanismen uitwerken zoals circulair bouwen, tijdelijk bestemmen.

In juni 2017 stemden de regio's Amersfoort en FoodValley bestuurlijk in met het programmavoorstel. Met de provincies Gelderland en Utrecht wordt nog bekeken op welke wijze zij bij kunnen dragen aan een succesvol programma. De komende tijd zal een programmaorganisatie worden opgezet om uitvoering te geven aan het programma VAB.

Versterken van natuur en landschap

Vanwege de beëindiging van het regiocontract per 1 juli 2016 zijn alle 40 projecten afgerond. Er was een slotbijeenkomst op 29 september 2016. Daarbij is een aantal projecten in de Regio FoodValley gepresenteerd aan gedeputeerde Bea Schouten.

FoodValley als recreatief aantrekkelijke regio

Er zijn drie speerpunten:

1. Sterker neerzetten van het recreatieve profiel van de FoodValley als onderdeel van een goed vestigingsklimaat. Onder meer door aandacht voor het (boven)regionaal oppakken van ruimte voor innovatie, transformatie van niet toekomstbestendige parken en het vraagstuk van permanente bewoning van recreatieterreinen.
2. Aansluiting zoeken bij en combineren van sterke merken als Veluwe, Heuvelrug en Grebbelinie.
3. Inzetten op Vitale vakantieparken door in de FoodValley een kwaliteitsimpuls te realiseren. Onder meer door het betrekken van de mogelijkheden voor een erfpachtfonds en andere initiatieven.

Vanuit de projecten Vitale vakantieparken, Visit Veluwe en de gebiedsopgave Veluwe zijn er verschillende projecten gerealiseerd waaronder een nieuw informatiecentrum en routebureau.

Uitrol breedband

Doel is huishoudens en bedrijven in het buitengebied van de regio FoodValley te voorzien van goede en snelle internetverbindingen (breedband). Dat draagt bij aan het in standhouden van de leefomgeving voor mensen in het buitengebied en de concurrentiepositie van zowel de agrarische als niet-agrarische bedrijven en verblijfsrecreatie.

Voor de zomer heeft CIF de vraagbundeling gedaan voor het gebied Gelderse Vallei Midden. Deze vraagbundeling is maar net geslaagd met een percentage deelnemers van 50,8% (minimum was 50%). Eind 2017 of begin 2018 begint nu de aanleg van glasvezel in gedeelten van de buitengebieden rond Ede, Lunteren, Ederveen, De Klomp, Otterlo, Wekerom, Harskamp, Barneveld (Kootwijk, Kootwijkerbroek), Scherpenzeel (zuid), Renswoude en vier adressen in Veenendaal.

In september 2017 maakt CIF bekend of en zo ja wanneer voor de overige buitengebieden de vraagbundeling wordt gestart. Hierbij gaat het om de buitengebieden rond Nijkerk, Barneveld (Voorthuizen, Garderen, Terschuur, Achterveld), Ede (Bennekom, De Kraats), Scherpenzeel (noord), Wageningen, Rhenen en het resterende van het buitengebied van Veenendaal.

CIF heeft de intentie uitgesproken voor eind 2019 het gehele buitengebied van de FoodValley regio van glasvezel te willen voorzien.

Opstellen cultuurhistorische waardenkaart

Voor Utrechtse gemeenten wordt dit project door O-gen begeleid, voor Gelderland is de provincie partner om dit samen met gemeenten uit te werken.

De gemeenten in de FoodValley regio pakten dit verschillend opgepakt: Ede en Barneveld kozen een eigen aanpak en Nijkerk en Scherpenzeel trokken samen op. Deze vier gemeenten zijn zo goed als klaar met hun cultuurhistorische waardenkaarten.

De Utrechtse gemeenten Renswoude en Rhenen werken met Gebiedscoöperatie O-gen en gemeenten Woudenberg en Utrechtse Heuvelrug aan een gezamenlijk traject dat in het najaar van 2017 start. Bij de provincie Utrecht is een projectplan voor (co-)financiering ingediend.

Inzetten op een hogere normering in het Deltaprogramma

Dit pakt Regio FoodValley op samen met de waterschappen. Het is vooral gericht op het beschermingsniveau van de Grebbedijk.

De gemeente Wageningen is vanuit Regio FoodValley vertegenwoordigd in dit overleg. In het PHO ROM&W van 8 september 2016 gaf het waterschap een toelichting op het project. Indien nodig informeert Wageningen Regio FoodValley over het Deltaprogramma Grebbedijk.

Duurzaam en vitaal platteland

Duurzaamheid is een integraal onderdeel van de focusthema's in de Regio FoodValley. Binnen het werkprogramma zijn er twee speerpunten:

- gezamenlijk inzetten op duurzame energie
- versterken plattelandseconomie in combinatie met duurzaamheid.

Voortgang: Dit onderwerp is vanuit het ambtelijk overleg niet verder opgepakt.

Vernieuwing van de landbouw

Als primaire foodproducent is de landbouwsector onlosmakelijk verbonden met de FoodValley. Vernieuwing van de landbouw is één van de focusthema's uit de gebiedsvisie. Daarnaast sluit dit thema aan op de Agenda Vitaal Platteland die vanuit de provincie is opgesteld. Afgelopen jaar stond dit onderwerp dan ook prominent op de agenda van het RO-overleg in Regio FoodValley.

De Agrarische conferentie van 17 februari 2017 leverde het Manifest van Salentein op. Dit is opgesteld samen met de ketenpartners. Alle partijen onderschrijven dat een aantal acties wenselijk is voor een duurzame toekomst van de primaire sector in Regio FoodValley.

De acties hebben betrekking op:

1. Ondernemerschap en innovatie (kennis delen en netwerken bouwen).
2. Ruimte om te Ondernemen (duidelijkheid over de ontwikkelingsmogelijkheden).
3. Imago en Transparantie (Verbinding tussen boer & burger).
4. Coaching en Training (Ondersteuning bij keuzes aan de keukentafel).

Het vierde onderwerp: Coaching en Training is als eerste opgepakt en uitgewerkt in een project.

Coaching en Training

Partijen onderkennen dat het speelveld voor agrariërs complex is geworden, dat strategische keuzes belangrijk zijn (ga je voor mainstream wereldmarkt, of lifestyle regionale productie) en dat het voor veel agrariërs moeilijk is te praten over eventuele problemen binnen het bedrijf. De diverse adviseurs die op het erf komen hebben een – legitiem – eigenbelang. Tijdens de conferentie is breed onderkend dat een neutrale coach, een vertrouwenspersoon, nodig is om het gesprek te openen. Als agrariërs eerder durven praten over problemen binnen het bedrijf, is de oplossing ook eerder binnen handbereik. De sleutel voor een goede toekomst voor de ondernemer ligt bij de agrariër (met zijn familie) die weet wie hij is, wat hij kan en wat hij wil. De agrariër beslist over zijn toekomst, niet de overheid, de voerbedrijven of andere partijen. Maar inzicht in persoonlijke drijfveren en in de echte ruimte om te ondernemen zijn daarvoor noodzakelijk, maar niet altijd aanwezig. Partijen werken daarom aan een aanbod voor coaching en kennis (zoals financiële training, vouchers voor coaching). Voor de sectorpartijen ligt hier een rol in bewustwording.

Voor de erfbetreders is training wenselijk voor het signaleren van knelpunten in de agrarische onderneming en daarbij passende handelingsperspectieven. Het onderwijsveld onderkent dat dit aspect meer aandacht moet krijgen in het curriculum van het agrarische onderwijs en opleidingen van andere erfbetreders. (accountants, banken, handhavers, vergunningverleners etc.)

Bij de behandeling van de Agenda Vitaal Platteland in provinciale staten in juni 2017 was er nog onvoldoende draagvlak voor cofinanciering vanuit Gelderland. Het project gaat na de zomervakantie wel van start. Zodra de eerste resultaten beschikbaar zijn, wordt dit gedeeld met de Gelderse en statenleden met het verzoek om cofinanciering.

Omgevingswet

De Regio FoodValley verkent het komende jaar of en zo ja welke onderwerpen met betrekking tot de implementatie van de Omgevingswet gezamenlijk kunnen worden opgepakt.

Het PHO heeft op 8 september ingestemd met een regionale overlegstructuur over de implementatie van de Omgevingswet. Tegelijkertijd is een aantal vervolgacties meegegeven voor regionale samenwerking. Daarbij zit het in regionaal verband verkennen van de mogelijkheden om gebruik te maken van bandbreedtes die de Omgevingswet biedt voor geluid, geur en externe veiligheid. In afwachting van definitieve wetgeving hierover is dit onderwerp nog niet verder opgepakt.

De projectleiders komen elke zes weken bijeen. Doel van het overleg is kennisuitwisseling, kennisdeling en waar nodig afstemming van werkzaamheden. Het projectleidersoverleg is inmiddels verbreed naast beide omgevingsdiensten (Oddv en OdRU) en waterschappen schuift ook de Veiligheidsregio (VVGM) aan. De provincies zijn agendalid. Zij schuiven periodiek aan om informatie uit te wisselen over de voorbereidingen van de provincies op de implementatie van de Omgevingswet en hun nieuwe Omgevingsvisies. Daarnaast is gesproken over het digitale stelsel omgevingswet (DSO).

Luchtkwaliteit

De situatie op gebied van fijn stof en geur is in een aantal FoodValley gemeenten slecht. Dit raakt de gemeenten Ede, Barneveld, Renswoude en Scherpenzeel het meest. De situatie is dusdanig dat er in de toekomst mogelijk blokkades zijn voor ruimtelijke ontwikkelingen (door overschrijving luchtkwaliteitsnormen).

In samenwerking met verschillende partijen zijn een manifest, interimbeleid en plan van aanpak opgesteld. Met als doel om de situatie van fijn stof en luchtkwaliteit te verbeteren.

Het afgelopen jaar is er hard gewerkt aan de Aanpak Luchtkwaliteit in Regio FoodValley.

Veehouders in de Regio FoodValley willen met haalbare en betaalbare technieken fijnstof reduceren. In december vorig jaar presenteerden agrarische belangenorganisaties, kennisinstellingen, de provincie Gelderland, de Regio FoodValley en de gemeenten Barneveld, Ede, Renswoude en Scherpenzeel het manifest Gezonde Leefomgeving Veehouderij. Daarin staan afspraken om de uitstoot van onder andere fijnstof te verminderen.

Na ondertekening van het Manifest hebben de betrokken colleges in januari 2017 het Interimbeleid vastgesteld welke het mogelijk maakt om bij de vergunningverlening verdergaande emissiereductie te realiseren. Daarnaast is in samenwerking met het onderwijs, bedrijfsleven en de overheden bij het Poultry Expertise Centre (PEC) een Praktijkcentrum voor Emissiereductie in de Veehouderij (PEV) opgericht. Naast het bij elkaar brengen en delen van kennis zet het praktijkcentrum in op de ontwikkeling van concrete nieuwe technieken voor emissiereductie te meten en nieuwe meetstrategieën, zodat innovatie gestimuleerd wordt en nieuwe technieken sneller toegepast worden.

Het Praktijkcentrum Emissiereductie Veehouderij (PEV) in Barneveld verzamelde al ruim twintig initiatieven die mogelijk een oplossing kunnen bieden voor de problemen met fijnstof in de veehouderij. In september 2017 beginnen de eerste proeven en metingen.

6. Verbeteren van de (boven)regionale mobiliteit en bereikbaarheid

Regio FoodValley is het geografisch middelpunt van Nederland. Voor de ontwikkeling van de regio is goede bereikbaarheid van belang. Het is voorwaarde voor het realiseren van de doelstellingen van de FoodValley regio. Om dat te onderstrepen hebben de acht gemeenten gezamenlijk het mobiliteitsfonds opgericht.

Dat fonds zal minimaal 20 jaar bestaan en in ieder geval een bijdrage leveren aan vijf speerpunten:

- de aanleg van de Tidal Flow op de Rijnbrug bij Rhenen
- de aanpak van het knooppunt Hoevelaken
- de aanpak van het knooppunt A1/A30
- de frequentieverhoging Valleilijn
- het opstellen van een netwerkvisie voor de regio.

Regio FoodValley (met voortrekkersrol van Barneveld) zet zich in voor de aanpak van knooppunt A1/A30. In de Tweede Kamer is een **motie** aangenomen waarmee de Kamer minister Schultz opdraagt om in te stemmen met de start van een MIRT-onderzoek door de regio naar de knelpunt en oplossingen voor het knooppunt. Dat was mede naar aanleiding van de lobby vanuit de regio FoodValley, buurgemeenten, provincie en brancheorganisaties tijdens de behandeling van de begroting 2017 voor het ministerie van I&M.

Door een aangenomen **amendement** wordt voor het treffen van maatregelen 10 miljoen euro gereserveerd. Het Directoraat-generaal Bereikbaarheid van het Ministerie van I&M heeft inmiddels contacten gelegd met de directie RWS Oost-Nederland. De provincie Gelderland en de regio FoodValley gaan het onderzoek samen met RWS Oost uitvoeren.

De ontwikkelingen rondom de Rijnbrug gaan gestaag verder. In de Bestuursovereenkomst die in 2012 is gesloten, was afgesproken dat er een Tidal Flow zou worden aangelegd op de brug. Als de tijdlijn van deze bestuursovereenkomst was gevolgd, dan had de Tidal Flow er al gelegen. Helaas is dat niet het geval.

Er is discussie ontstaan over de fysieke staat van de brug. Er is een marktconsultatie gedaan onder aannemers. Zij geven aan dat de brug fysiek niet in staat is om een extra rijstrook te kunnen dragen. Dat betekent dat er een nieuw brugdek gemaakt moet worden. En als er dan toch een nieuw brugdek aangelegd wordt, waarom wordt er dan niet meteen een brugdek aangelegd met 2x2 rijstroken? Met het stellen van deze vraag is de hele Bestuursovereenkomst ter discussie komen te staan. Discussies over oplossingen voor korte en lange termijn moeten weer opnieuw gevoerd worden. En de oorspronkelijke begroting van 25 miljoen euro is niet meer haalbaar.

Vanuit de regio FoodValley hebben we er alle belang bij dat de bereikbaarheid van de regio aan de zuidkant verbetert. De bijdrage vanuit het Mobiliteitsfonds blijft beschikbaar. We zullen er als regio voor moeten zorgen dat er op een constructieve manier met alle partijen wordt samengewerkt. Zodat er uiteindelijk wel iets gebeurt aan de brug.

De OV-visie van de provincie Gelderland wordt nu uitgewerkt. In ontwikkelteams waar de vervoerder, de regio en beide provincies aan tafel zitten wordt uitwerking gegeven aan de plannen uit de OV-visie. Voor de FoodValley regio is het van groot belang dat er aansluiting is tussen de plannen van de beide provincies.

De provincie Gelderland heeft zowel een Wegennetvisie als een Fietsvisie opgesteld. Op beide documenten hebben wij als regio onze zienswijze ingebracht. Wij worden als regio betrokken bij de verdere invulling van beide visies.

7. Regie voeren op het creëren van een aantrekkelijke woningmarkt

In het Werkprogramma Wonen 2016-2017 zijn de volgende activiteiten opgenomen.

1. Statushouders
2. Monitoring regionale woningmarkt
3. Acquisitie
4. Kwaliteit van het wonen
5. Online forum: www.regiofoodvalley.nl/woonforum
6. Monitor Wonen en Zorg

Statushouders voortgezet

In 2015 en 2016 is hard gewerkt aan het regionale project statushouders. Er is een intensieve samenwerking gestart tussen gemeenten, provincies en corporaties. Ook bijzonder in het project is de samenwerking met betrokken organisaties (COA en Vluchtelingenwerk).

In januari 2017 is het project afgerond. De opgedane lessen en kennis vanuit de pilots worden beschikbaar gesteld via het online woonforum (thema's: pop up wijk, kamergewijze verhuur en transformatie). In 2016 zijn diverse themabijeenkomsten georganiseerd om met elkaar kennis, ervaringen en vragen te delen. Op 2 februari heeft er werkbezoek plaatsgevonden ter afronding van het project. Het werkbezoek is gezamenlijk met de CHE georganiseerd. De lessen vanuit het project zijn samengebracht in een borgingsdocument.

Monitoring regionale woningmarkt

De jaarlijkse vastgoedmonitoren zijn in 2016 en 2017 opgesteld en tijdens de vastgoedsymposia gepresenteerd en besproken. Naast de jaarlijkse vastgoedsymposia (uitgaande van de stichting Vastgoedmonitoring) was er op 9 maart 2017 een symposium over de programmalijn Kwaliteit van het wonen.

Daarnaast is jaarlijks de planmonitor opgesteld. Hierin worden alle gegevens van de nieuwbouwplannen in de gemeenten opgenomen. Deze planmonitor wordt door de provincies Utrecht en Gelderland ter beschikking gesteld. Het is een dynamisch systeem, want de gemeenten kunnen op ieder moment de gegevens omtrent nieuwbouwplannen invoeren. De planmonitor heeft weer één van de belangrijke bouwstenen gevormd voor de jaarlijkse vastgoedmonitor.

Acquisitie

Wonen heeft in 2016 deelgenomen aan de regionale stand op de Provada te Amsterdam. In 2017 is afgezien van regionale deelname aan de Provada. In plaats daarvan heeft de regio zich in juni twee keer gepresenteerd tijdens een Infofair van Unilever naar aanleiding van de verhuizing van haar bedrijf naar de WUR-Campus waarbij circa 550

werknemers zullen meeverhuizen en dus een woning in de regio zullen zoeken. Er is promotiemateriaal van verschillende nieuwbouwprojecten in de regio uitgedeeld. In september staat een nieuwe Infofair gepland.

Kwaliteit van het Wonen

Voor de programmalijn Kwaliteit van het wonen is aan de Stec Groep te Arnhem opdracht gegeven een position paper op te stellen over wat door hen wordt gezien als belangrijkste kwalitatieve opgaven voor wonen in onze regio. Het is de bedoeling dat de paper dient als leidraad bij de in 2017 tussen de regio en provincie Gelderland te actualiseren woningbouwafspraken. Dit ook in het licht van de belangrijke rol die toetsing aan de Ladder van Duurzame verstedelijking speelt bij de toetsing van planologische plannen. Op 22 juni 2017 nam het PHO kennis van de paper.

Online forum: www.regiofoodvalley.nl/woonforum

Het woonforum is momenteel gevuld met de resultaten van het regionale project statushouders (voorbeelddocumenten, informatie over de pilots, veel gestelde vragen). Daarnaast is er het openbare gedeelte van de planmonitor en monitor Wonen en Zorg openbaar raadpleegbaar en zijn onderzoeken in te zien. Vanuit de programmalijn Kwaliteit van het Wonen is nog geen informatie geplaatst. Het is de bedoeling dit wel gebeurt. Door op het woonforum interactie tot stand te brengen tussen professionals en ook burgers over de vraag wat in de regio verstaan wordt onder de kwaliteit van het wonen.

Oplevering monitor Wonen en zorg

De provincie Gelderland heeft een Monitor Wonen-Zorg opgesteld. Met de monitor is de huidige en toekomstige vraag en aanbod naar wonen en zorg voor mensen met een zorgvraag in kaart gebracht. Met deze monitor worden zorgaanbieders, woningcorporaties en gemeenten ondersteund met up-to-date informatie over de ontwikkeling van het vraag en aanbod van wonen met zorg. De vorige monitor is uit 2013, de Utrechtse gemeenten hebben destijds niet meegedaan. De nu opgeleverde monitor gaat over de gehele regio. Er is nu sprake van vergelijkbare informatie voor zowel de Gelderse als Utrechtse gemeenten.

Overige ontwikkelingen rond Regio FoodValley

Naast de samenwerking in de triple helix en de samenwerking tussen gemeenten, is Regio FoodValley betrokken bij verschillende ontwikkelingen. Dit hoofdstuk geeft daarvan een overzicht aan de hand van de volgende onderwerpen:

- Doorontwikkeling van de regio: samenwerken met Food Valley NL
- Samenwerking met andere regio's
- Regio FoodValley volgens anderen
- Bestuurlijke en personele ontwikkelingen

Doorontwikkeling van de regio: samenwerken met Food Valley NL

Nadat de acht gemeenten van Regio FoodValley een samenwerking zijn gestart, groeide al snel het bewustzijn dat voor het realiseren van de gezamenlijke ambities een goede samenwerking met ondernemers en kennisinstellingen onmisbaar was. Vanaf dat moment is er gebouwd aan een triple helixsamenwerking die vandaag de dag landelijk soms als voorbeeld wordt gezien. Doordat de triple helix in de loop van de tijd qua belang is gegroeid, ontstond ook de behoefte om de samenwerking met het in Wageningen gevestigde Food Valley NL te verbeteren.

In 2017 zijn daardoor de gesprekken over een intensieve samenwerking met Food Valley NL in een stroomversnelling gekomen. Food Valley NL werd in 2004 opgericht om een netwerk te vormen van bedrijven en kennisinstellingen in de voedselindustrie. De organisatie richt zich op het realiseren van innovaties in deze sector en heeft inmiddels een internationaal netwerk, waar ook de lokale MKB-bedrijven in de regio veel van zouden kunnen profiteren.

Ook Wageningen UR, beide provincies en enkele individuele gemeenten zijn intensief betrokken bij deze gesprekken en verwacht wordt dat dit gaat leiden tot een samenwerkingsovereenkomst tussen alle betrokken partijen om nog veel meer gezamenlijk op te trekken en de activiteiten onderling beter op elkaar af te stemmen. Mogelijk zal dit ook resulteren in voorstellen om Regio FoodValley op onderdelen aan te passen. Naar verwachting worden hiervoor in het laatste halfjaar van 2017 voorstellen uitgewerkt en voorgelegd.

Samenwerking met andere regio's

Zowel op gemeentelijk, als op landelijk en provinciaal niveau ontstaat het inzicht dat het regionale niveau een goede schaal is om economische ontwikkeling aan te jagen. VNG zegt daarover: 'Gemeenten kunnen een bescheiden maar wel een belangrijke rol vervullen bij het bevorderen van regionaal economische ontwikkeling: een 'onderkoepelende' rol. Veelal werken gemeenten daartoe samen met andere gemeenten, bedrijven en kennisinstellingen, bijvoorbeeld in een Economic Board. Inmiddels dekken de Economic Boards een groot deel van het land (...). Hoewel dat per regio flink kan verschillen, is een groot deel van onze economie sterk internationaal verweven. Veel Economic Boards hebben dan ook een internationale paragraaf in hun strategische visie opgenomen.'

Dat geldt ook voor Regio FoodValley, die in toenemende mate acteert als Economic Board. En ook de samenwerking met andere Economic Boards is voor Regio FoodValley van belang.

Economic Board Utrecht

In Utrecht is al jaren succesvolle ervaring met de Economic Board Utrecht (EBU). De Utrechtse gemeenten van Regio FoodValley zijn daar ook bij aangesloten. Barneveld en Nijkerk bekijken de mogelijkheden om meer met de EBU te doen. Datzelfde geldt voor Regio FoodValley als geheel: in 2017 zijn er diverse onderlinge gesprekken geweest over mogelijke vormen van samenwerking. Daarbij leert Regio FoodValley van de succesvolle diensten die de EBU in de loop van de jaren heeft

ontwikkeld voor bedrijven en kennisinstellingen. Tegelijk is de EBU erg geïnteresseerd om samen met Regio FoodValley te werken aan de cross-over Food & Health. Daarvoor zullen in 2017 en 2018 verdere plannen worden uitgewerkt.

Economic Board Arnhem-Nijmegen

De Economic Board in het gebied rond Arnhem en Nijmegen is eind 2016 in het leven geroepen onder de naam The Economic Board. Met drie speerpunten (Food, Energy en Health) wordt door Regio FoodValley vooral op het thema Food de samenwerking gezocht met de Economic Board Arnhem-Nijmegen. Om voor een goede verbinding te zorgen is de voorzitter van Regio FoodValley ook toegetreden tot het bestuur van de Economic Board Arnhem-Nijmegen en worden er momenteel gesprekken gevoerd over het opzetten van gezamenlijke projecten.

AgriFood Capital

De AgriFood Capital lijkt qua opzet sterk op Regio FoodValley. Enerzijds is er een groot aantal (Brabantse) gemeenten dat binnen dit verband hun samenwerking vormgeven. En daarnaast is AgriFood Capital ook de vlag waaronder de regionale triple helix rondom Den Bosch samenwerkt.

Door het agrifood-profiel van de AgriFood Capital zijn er veel overeenkomsten en gelijksoortige activiteiten. Ook veel betrokken partners uit de hoek van ondernemers en kennisinstellingen zijn betrokken bij zowel Regio FoodValley als de AgriFood Capital, zoals bijvoorbeeld Wageningen University & Research. De kwaliteiten van de AgriFood Capital en Regio FoodValley overlappen echter maar deels. Er zijn ook grote onderlinge verschillen, waardoor het aantrekkelijk kan zijn gezamenlijk op te trekken en zo gezamenlijk meer impact te hebben, zowel richting Den Haag als richting Brussel. En er liggen veel kansen om gezamenlijk nieuwe innovaties op het gebied van agrifood mogelijk te maken.

Betekent dit dat er helemaal geen gevoelens van concurrentie zijn wederzijds? Ja, af en toe is dat het geval. Maar voor succesvolle regio's is het belangrijker om samen te werken dan te concurreren. Daar zijn bedrijven, kennisinstellingen en de hele agrifoodsector van Nederland het meest mee gediend.

Greenport Venlo

De samenwerking met Greenport Venlo is nog pril, en stamt deels uit de tijd dat Ede Hoofdstad van de Smaak was. Die titel nam Ede over van Venlo, waarna er verschillende onderlinge contacten zijn gebleven. De samenwerking met deze regio heeft hetzelfde karakter als de samenwerking met de AgriFood Capital: met meerdere foodregio's in Nederland gezamenlijk optrekken geeft een veel luider geluid in lobby richting Den Haag en Brussel, en opent nieuwe mogelijkheden voor bedrijven en kennisinstellingen om samen te werken en gezamenlijk te innoveren.

Regio FoodValley volgens anderen

Regio FoodValley wint aan bekendheid. Dat is onder ander merkbaar aan de toename in verwijzingen naar Regio FoodValley in publicaties en onderzoeken. Een aantal van de meest relevante verwijzingen staan in dit hoofdstuk weergegeven. Het geeft een goede indruk hoe de omgeving van Regio FoodValley naar onze regio kijkt.

VNG: De Staat van de Gemeenten 2017

In het rapport dat de VNG jaarlijks uitbrengt wordt onder het hoofdstuk Economie uitgebreid ingegaan op de toonaangevende Nederlandse regio's. Regio FoodValley wordt daarin veelvuldig genoemd. Het is zeer aangeraden dit hoofdstuk helemaal te lezen¹, in deze voortgangsrapportage wordt een beknopte samenvatting gegeven.

Regio FoodValley doet het goed op het gebied van het aantal bedrijfsvestigingen (top 6) en scoort ook sterk als je kijkt naar snelgroeiende bedrijven (een kleine afname vanwege de economische crisis, maar veel beperkter dan alle andere gemeten regio's). Regio FoodValley staat daarnaast ook in de top 5 van regio's met de meeste ZZP'ers ten opzichte van het totaal aantal banen (12%).

Waar staat de raad?

Jorine Koenders onderzocht voor haar afstudeeronderzoek de democratische controle door gemeenteraden in de regio FoodValley. Opvallend in de uitkomsten van haar onderzoek is dat gemeenteraden soms niet goed weten wie ze nou precies controleren: de colleges van B&W of het regiobestuur. Tegelijk blijken raden wel te spreken over de informatievoorziening vanuit de regio, maar graag vooraf meer betrokken willen worden bij nieuwe onderwerpen en dossiers.

Op de vraag 'Welke barrières zijn er bij democratische controle door gemeenteraden in de GR FV?' luidt het antwoord dat er drie barrières zijn in de Gemeenschappelijke Regeling FoodValley:

1. De ervaren afstand tussen de gemeenteraad en de GR
2. De complexiteit van de GR
3. De barrière tussen denken in het lokale en regionale belang en identiteit.

Koenders besluit haar onderzoek met drie aanbevelingen:

1. Zorg dat gemeenteraden betrokken zijn bij de intergemeentelijke samenwerking. Deels is dit de verantwoordelijkheid van de raadsleden zelf, maar hierin kan vanuit de samenwerking ondersteunt worden. Dit kan door de samenwerking zichtbaar te maken in de samenleving en informatie concreet aan te bieden, waarbij niet alleen staat wat er wordt gedaan en wat de doelen zijn, maar ook wat de effecten zijn voor de afzonderlijke deelnemers en of de doelen worden behaald.
2. Zorg dat duidelijk is hoe de samenwerking in elkaar zit en waar raadsleden (formeel en informeel) invloed uit kunnen oefenen en wat het effect hiervan is. Bijvoorbeeld door aan te geven wat er met een motie en amendement gebeurt en wat er voor nodig is om dit van invloed te laten zijn.
3. Leg contact tussen raadsleden, doordat raadsleden elkaar beter weten te vinden kan informatie beter worden gedeeld. Dit kan door een regionaal platform te maken (formeel zoals de Drechtsteden of informeel zoals de regiocommissie in de GR FV). Hierdoor kunnen raden hun krachten bundelen en op deze manier hun invloed (bijvoorbeeld via moties en amendementen) versterken. Griffiers zouden hier een belangrijke ondersteunende rol in kunnen spelen.

Een digitale versie van het volledige onderzoeksrapport is op aanvraag verkrijgbaar bij het regiokantoor Regio FoodValley.

Succesvolle samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs

In haar masterthesis onder de titel 'Succesvolle samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs' heeft *Jolijn van de Steeg* vanuit het team Sterk Bestuur van de provincie Gelderland onderzoek gedaan naar de 'zachte' succesfactoren van Triple Helix samenwerking.

¹ https://vng.nl/files/vng/201706_de_staat_van_de_gemeente.pdf, vanaf pagina 123

In dit onderzoek is een vergelijking gemaakt tussen 'Triple Helix FoodValley' en 'Triple Helix Stedendriehoek'. Uitkomst van deze vergelijking en scores van beide samenwerkingsverbanden op de 6 in het onderzoek betrokken 'zachte succesfactoren' zijn weergegeven in onderstaande figuur. Deze resultaten waren voor de onderzoekster aanleiding voor bovenstaande uitspraak.

Haar conclusie is dat in de triple helix van Regio FoodValley urgentiebesef, gelijkwaardigheid, heldere en gelijke verwachtingen en vertrouwen aanwezig zijn. Leiderschap is sterk aanwezig en het afstemmen van cultuur en waarden is enigszins aanwezig. Daarmee scoort Regio FoodValley beter dan de andere onderzochte regio (Stedendriehoek). De onderzoekster: "De Triple Helix FoodValley is uiterst succesvol, maar er is nog ruimte voor verbetering."

Aan dit onderzoek is vanuit de Triple Helix FoodValley meegewerkt door: Cees van der Knaap, Wouter Kolff, Ron van Gent, Tijs Breukink en Liesbeth Schöningh namens de (voormalige) Stuurgroep Triple Helix en Nicolien Pieterse, Rob Oostermeijer en Ton Westerhof namens de Werkgroep Triple Helix, alsmede Johan Janssen van het regiokantoor. Een digitale versie van het volledige onderzoeksrapport is op aanvraag verkrijgbaar via het regiokantoor Regio FoodValley.

Bestuurlijke en personele ontwikkelingen

Het jaar 2017 heeft veel wisselingen van de wacht met zich meegebracht. In de regionale triple helix namen vier mensen afscheid die zich de afgelopen jaren zeer hebben ingezet om de onderlinge samenwerking op te bouwen. *Tijs Breukink* (Wageningen University & Research) ging met pensioen, net als de voorzitter *Cees van der Knaap*. Ook *Wouter Kolff* (vicevoorzitter) vertrok voor een nieuwe uitdaging als burgemeester in Dordrecht. Tenslotte heeft ook *Ron van Gent* (VNO-NCW) aangegeven te vertrekken. Voor hem in de plaats zal *Frank Bieze* (van de Bieze Food Group uit Nijkerk) ondernemers uit Regio FoodValley vertegenwoordigen. *René Verhulst*, de nieuwe burgemeester van Ede, neemt de voorzittershamer over. En Tijs Breukink wordt vervangen door zijn opvolger *Rens Buchwaldt*. Wie de nieuwe burgemeester van Veenendaal wordt, en daarmee de plek van Wouter Kolff overneemt was nog niet bekend toen deze voortgangsrapportage geschreven werd.

Ook op het regiokantoor zijn veel wisselingen van de wacht geweest. Secretaris-directeur *Johan Janssen* ging met pensioen en *Arnoud Leerling*, die richting ondernemers vaak het gezicht van de regio was, vertrok voor een nieuwe uitdaging. *Gert Boeve* werd in februari aangesteld als de nieuwe directeur van Regio FoodValley, met de opdracht de regio door te ontwikkelen en zich nadrukkelijker op de triple helixsamenwerking te richten. *Arjen Droog*, die al actief was op het regiokantoor is benoemd als secretaris van Regio FoodValley. Hij richt zich op de intergemeentelijke samenwerking en pakt de internationalisering van de regio op.

Door de introductie van een nieuwe portefeuille (Energie) kwam er een nieuwe portefeuillehouder (*Nermina Kundić*, Veenendaal) en een portefeuillecoördinator (*Fenna Aarts*). Portefeuillecoördinator *Bob Dijkman Dulkes* (Wonen) accepteerde in Veenendaal een nieuwe uitdaging en werd vervangen door *Timo Wagteveld*. Tenslotte vertrok ook *Carola Prins* (portefeuillecoördinator Mobiliteit) voor een nieuwe uitdaging. Bij het schrijven van deze voortgangsrapportage was nog niet duidelijk wie haar gaat vervangen.